

**BẢNG TỔNG HỢP Ý KIẾN GÓP Ý CỦA BỘ NGÀNH, ĐỊA PHƯƠNG ĐỐI VỚI
DỰ THẢO HỒ SƠ LẬP ĐỀ NGHỊ XÂY DỰNG LUẬT DI SẢN VĂN HÓA (SỬA ĐỔI)
Phần Đề cương chi tiết**

(Kèm theo Tờ trình số /TTr-BVHTTDL ngày tháng năm 2022 của Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch)

1. Văn bản lấy ý kiến của Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch: Văn bản số 2909/ BVHTTDL-DSVH ngày 05/8/2022

2. Các cơ quan gửi xin ý kiến:

- 43 Bộ, ngành, cơ quan, tổ chức ở Trung ương
- 63 UBND các tỉnh, thành phố trực thuộc Trung ương
- 63 Sở Văn hóa, Thể thao và Du lịch/Sở Văn hóa và Thể thao/Sở Văn hóa, Thông tin, Thể thao và Du lịch
- 30 đơn vị thuộc Bộ
- 187 Bảo tàng
- 97 Ban/Trung tâm Quản lý di tích/Khu Di sản thế giới

3. **Kết quả:**

Nhận được tổng số **99** ý kiến góp ý đối với dự thảo Tờ trình, trong đó có **27** góp ý của Bộ, ngành, cơ quan ở Trung ương, **49** góp ý của các địa phương (tỉnh, thành phố, sở văn hóa chung 1 đầu mối); **08** đơn vị thuộc Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch; **12** đơn vị bảo tàng, di tích và đơn vị liên quan; **03** ý kiến chuyên gia của Hội đồng Di sản văn hóa quốc gia.

48 ý kiến nhất trí với Dự thảo Đề cương chi tiết, **51** ý kiến góp ý vào những nội dung cụ thể trong Dự thảo Đề cương chi tiết.

4. Các nội dung góp ý cụ thể được tổng hợp tại bảng dưới đây:

STT	ĐƠN VỊ GÓP Ý	NỘI DUNG GÓP Ý	TIẾP THU/GIẢI TRÌNH
I	BỘ, NGÀNH, CƠ QUAN TỔ CHỨC Ở TRUNG ƯƠNG		

1	Bộ Tài chính	<p>1.2. Đề có cơ sở đề xuất các nội dung lập, thẩm định, phê duyệt các dự án tu bổ, tôn tạo và phát huy giá trị di tích, các dự án xây dựng bảo tàng,...: Đề nghị Bộ VHTTDL bổ sung nội dung đánh giá rõ thuận lợi, khó khăn, vướng mắc trong quá trình lập, thẩm định, phê duyệt các dự án theo quy định hiện hành của pháp luật.</p>	<p>Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch đề nghị bảo lưu, lý do: Chính phủ đã ban hành Nghị định số 166/2018/NĐ-CP ngày 25/12/2018 quy định thẩm quyền, trình tự, thủ tục lập, thẩm định, phê duyệt quy hoạch, dự án bảo quản, tu bổ, phục hồi di tích lịch sử - văn hóa, danh lam thắng cảnh.</p>
		<p>2.1. Về Quỹ bảo vệ di sản văn hóa: Tại Điều 75 dự thảo quy định “1. Quy định thành lập Quỹ bảo vệ di sản văn hóa. 2. Quy định cụ thể nội dung Quỹ. 3. Quy định hình thức tổ chức, hoạt động ... của Quỹ”</p> <p>Bộ VHTTDL mới dự thảo đề cương Luật sửa đổi, chưa cụ thể nội dung. Tuy nhiên, Vụ HCSN đề nghị Bộ VHTTDL bỏ nội dung quy định về Quỹ nêu trên, lý do:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tại Nghị quyết số 23/2021/QH15 ngày 28/7/2021 của Quốc hội về kế hoạch tài chính quốc gia và vay, trả nợ công 5 năm giai đoạn 2021 – 2025, Quốc hội đã yêu cầu Chính phủ rà soát, sắp xếp lại các Quỹ có nguồn thu, nhiệm vụ chi trùng với NSNN hoặc không còn phù hợp. Đồng thời, trong quá trình xem xét một số dự án Luật chuyên ngành, Chính phủ cũng có kiến nghị loại bỏ 	<p>Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch đề nghị bảo lưu, lý do:</p> <p>Việc thành lập Quỹ bảo tồn di sản văn hóa dự kiến đưa vào Luật Di sản văn hóa (sửa đổi) sẽ do Chính phủ thành lập và giao cho UBND cấp tỉnh, thành phố trực thuộc Trung ương trực tiếp quản lý, nhằm thu hút nguồn lực để đầu tư cho hoạt động bảo vệ và phát huy giá trị di sản văn hóa trên địa bàn địa phương (Nhiều nước trên thế giới đã thành lập quỹ bảo tồn di sản văn hóa, như Trung Quốc, Nhật Bản, Hàn Quốc...).</p> <p>Quỹ bảo tồn di sản văn hóa hoạt động không vì mục tiêu lợi nhuận; bộ máy quản lý và điều hành Quỹ hoạt động theo hình thức biệt phái, kiêm nhiệm,</p>

		<p>quy định về thành lập quỹ tài chính như: Quỹ hỗ trợ, điều trị, chăm sóc người nhiễm HIV; Quỹ hỗ trợ khám, chữa bệnh; Quỹ phòng, chống tác hại của rượu, bia.</p> <p>- Khoản 11 Điều 8 Luật NSNN quy định: “NSNN không hỗ trợ kinh phí hoạt động cho các quỹ tài chính nhà nước ngoài ngân sách. Trường hợp được NSNN hỗ trợ vốn điều lệ theo quy định của pháp luật thì phải phù hợp với khả năng của NSNN và chỉ thực hiện khi đáp ứng đủ các điều kiện sau: Được thành lập và hoạt động theo đúng quy định của pháp luật; có khả năng tài chính độc lập; có nguồn thu, nhiệm vụ chi không trùng với nguồn thu, nhiệm vụ chi của NSNN”. Nội dung dự thảo Luật mới là dự thảo đề cương, đồng thời, Tờ trình Chính phủ và báo cáo đánh giá tác động chính sách cũng chưa làm rõ khả năng độc lập về nguồn tài chính của Quỹ.</p>	<p>được quản lý, điều hành theo điều lệ tổ chức do UBND cấp tỉnh phê duyệt, đảm bảo không phát sinh tổ chức bộ máy.</p> <p>Nguồn tài chính của Quỹ tiếp nhận từ các nguồn hỗ trợ ngoài ngân sách nhà nước của các tỉnh, thành phố, nguồn đóng góp, viện trợ và tài trợ từ các tổ chức, cá nhân trong và ngoài nước (bao gồm tự nguyện hoặc tài trợ có mục đích) và các nguồn hợp pháp khác, đảm bảo không trùng nguồn thu, chi của ngân sách nhà nước.</p>
		<p>2.2. Về chính sách thuế, phí và lệ phí:</p> <p>a) Chính sách thuế:</p> <p>Các ưu đãi thuế được quy định tại các Luật thuế, thuộc thẩm quyền của Quốc hội. Các Luật thuế hiện hành đã có quy định ưu đãi ở mức cao nhất trong khuôn khổ pháp luật về</p>	<p>Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch đề nghị bảo lưu, lý do:</p> <p>Trước đây, Luật Di sản văn hóa không quy định rõ nội dung và cơ chế thu hút nguồn lực đầu tư cho bảo tồn di sản văn hóa, do đó, không đi vào thực tiễn, hiệu quả thực thi không</p>

		<p>thuế đối với lĩnh vực xã hội hóa (trong đó bao gồm lĩnh vực văn hóa, xã hội, thể thao,...).</p> <p>Tại tiết b điểm 1 mục I Điều 1 Quyết định số 508/QĐ-TTg ngày 23/4/2022 của Thủ tướng Chính phủ về việc phê duyệt Chiến lược cải cách hệ thống thuế đến năm 2030 có nêu: “Các chính sách thuế chỉ được quy định trong các văn bản pháp luật về thuế và được hoàn thiện, sửa đổi, bổ sung bảo đảm tính nhất quán về hiệu lực pháp lý giữa các luật thuế và các văn bản pháp luật có liên quan”.</p> <p>Qua rà soát hồ sơ lập đề nghị xây dựng Luật di sản văn hóa (sửa đổi) mới nêu chính sách khuyến khích chung chung, chưa có đề xuất nội dung cụ thể liên quan đến chính sách thuế. Tuy nhiên, đề nghị Bộ VHTTDL không đặt vấn đề quy định nội dung liên quan về thuế tại dự thảo chi tiết Luật di sản văn hóa (sửa đổi); về chính sách thuế đối với lĩnh vực văn hóa, công tác di sản đề nghị thực hiện theo quy định của pháp luật thuế hiện hành.</p>	<p>cao. Trong nội dung Luật Di sản văn hóa (sửa đổi) lần này sẽ quy định rõ cơ chế thu hút nguồn lực xã hội hóa, nội dung hoạt động, cơ chế hoạt động đảm bảo khả thi hơn.</p>
		b) Phí và lệ phí:	

		<p>Đề phù hợp với thực tế và bảo đảm tính thống nhất, đề nghị bỏ Điều 76 dự thảo Luật di sản văn hóa (sửa đổi), vì:</p> <p>Tên Điều 76 dự thảo Luật nêu trên được kế thừa theo quy định tại Điều 60 Luật di sản văn hóa năm 2001 “Tổ chức, cá nhân là chủ sở hữu hoặc được giao quản lý, sử dụng di tích, sưu tập, bảo tàng được thu phí tham quan và lệ phí sử dụng di tích, sưu tập, bảo tàng theo quy định của pháp luật”.</p> <p>Tại danh mục phí và lệ phí ban hành kèm theo Luật phí và lệ phí năm 2015 chỉ quy định phí tham quan thuộc thẩm quyền của Bộ Tài chính và Hội đồng nhân dân cấp tỉnh, không quy định lệ phí sử dụng di tích.</p> <p>- Đối với phí tham quan: Thực hiện Luật phí và lệ phí, Bộ Tài chính và Hội đồng nhân dân cấp tỉnh đã ban hành các văn bản quy định thu phí tham quan (bảo tàng, công trình văn hóa, di tích lịch sử, danh lam thắng cảnh) theo thẩm quyền; trong đó đã quy định về tổ chức thu phí là cơ quan, tổ chức cung cấp dịch vụ thu phí. Như vậy, tổ chức thu phí đã được quy định tại các văn bản quy định thu phí tham quan; do đó, không cần</p>	<p>Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch đề nghị bảo lưu, lý do: Điều 76 đã được quy định trong Luật Di sản văn hóa năm 2001, Luật Di sản văn hóa sửa đổi năm 2009, được áp dụng thực hiện trong nhiều năm qua và không gây ra sự chồng chéo với quy định của pháp luật khác trong đó có pháp luật về phí và lệ phí. Tiếp thu một phần ý kiến của Bộ Tài chính quy định về lệ phí sử dụng di tích, Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch đã chỉnh sửa tên Điều 76 dự thảo Đề cương và sẽ bỏ nội dung quy định về lệ phí khi soạn thảo Luật.</p>
--	--	---	---

		<p>quy định tại dự thảo Luật di sản văn hóa (sửa đổi).</p> <p>- Đối với lệ phí sử dụng di tích: Thực tế từ năm 2001 đến nay, không có văn bản quy định về thu lệ phí sử dụng di tích.</p>	
		<p>2.3. Về các nội dung thẩm định dự án cải tạo, xây dựng các công trình nằm ngoài các khu vực bảo vệ di tích, thẩm định dự án về bảo tàng (Điều 35, 62 dự thảo đề cương Luật sửa đổi):</p> <p>Trong quá trình nghiên cứu, rà soát sửa đổi, bổ sung Luật di sản văn hóa, đề nghị Bộ VHTTDL nghiên cứu, đề xuất phù hợp với quy định tại pháp luật hiện hành về đầu tư xây dựng; đồng thời tổng hợp ý kiến của Bộ Xây dựng về nội dung này.</p>	<p>Tiếp thu ý kiến của Bộ Tài chính, trong quá trình soạn thảo Luật sẽ nghiên cứu để đề xuất quy định về thẩm định dự án cải tạo, xây dựng các công trình nằm ngoài các khu vực bảo vệ di tích, thẩm định dự án về bảo tàng phù hợp với quy định pháp luật về đầu tư, xây dựng và pháp luật khác có liên quan (Bộ Xây dựng đã có ý kiến đối với hồ sơ xây dựng Luật, tuy nhiên, không có ý kiến đối với nội dung này).</p>
		<p>2.4. Về các nội dung khác tại dự thảo:</p> <p>- Chính sách tôn vinh và đãi ngộ nghệ nhân tại Điều 24: Tổng hợp ý kiến của Bộ Nội vụ và Bộ Lao động - Thương binh và Xã hội.</p> <p>2.4. Về các nội dung khác tại dự thảo:</p> <p>- Chính sách tôn vinh và đãi ngộ nghệ nhân tại Điều 24: Tổng hợp ý kiến của Bộ Nội vụ và Bộ Lao động - Thương binh và Xã hội.</p>	<p>Nội dung này đã thể hiện trong Đề cương và 2 Bộ: Bộ Nội vụ, Bộ Lao động - Thương binh và Xã hội không có ý kiến. Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch sẽ tiếp tục nghiên cứu và phối hợp với các Bộ trên để đảm bảo tính thống nhất trong văn bản pháp luật hiện hành.</p>

		<p>- Về điều kiện thành lập bảo tàng công lập: Đề nghị thực hiện theo quy định tại Nghị định số 120/2020/NĐ-CP ngày 07/10/2020 của Chính phủ quy định về thành lập, tổ chức lại, giải thể đơn vị sự nghiệp công lập; tổng hợp ý kiến của Bộ Nội vụ. Đồng thời cần quán triệt chủ trương của Đảng và Nhà nước tại Nghị quyết số 19-NQ/TW ngày 25/10/2017 của Ban Chấp hành Trung ương về tiếp tục đổi mới hệ thống tổ chức và quản lý, nâng cao chất lượng và hiệu quả hoạt động của các đơn vị sự nghiệp công lập.</p>	<p>Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch giải trình như sau: Điều kiện thành lập bảo tàng công lập (Điều 59 của Dự thảo) được kế thừa từ Điều 49 Luật Di sản văn hóa năm 2001 là các tiêu chí cụ thể về chuyên môn để thành lập đơn vị sự nghiệp chuyên ngành Di sản văn hóa (hoàn toàn phù hợp với quy định tại điểm b khoản 1 Điều 5 Nghị định số 120/2020/NĐ-CP). Từ khi có Luật Di sản văn hóa đến nay, khi các bảo tàng công lập được thành lập, ngoài việc có đủ các tiêu chí về chuyên môn, vẫn phải bảo đảm tuân thủ đầy đủ các chủ trương của Đảng và pháp luật của Nhà nước, đồng thời phù hợp với quy hoạch quốc gia hoặc quy hoạch mạng lưới các đơn vị sự nghiệp công lập trong lĩnh vực văn hóa, thể thao và du lịch được cấp có thẩm quyền phê duyệt.</p>
		<p>- Về chính sách xã hội hóa: Đề nghị làm rõ nội hàm chính sách. Hiện nay, Bộ Tài chính đang phối hợp với các Bộ, cơ quan Trung ương và địa phương rà soát cơ chế, chính sách xã hội hóa tại các văn bản hiện hành (Nghị định số 69/2008/NĐ-CP ngày</p>	<p>Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch tiếp thu ý kiến của Bộ Tài chính: các chính sách khuyến khích xã hội hóa đã được cụ thể hóa nội dung các hoạt động thu hút các nguồn lực của xã hội, huy động được sự đóng góp,</p>

	<p>30/5/2008 của Chính phủ về chính sách khuyến khích xã hội hóa đối với các hoạt động trong lĩnh vực giáo dục, dạy nghề, y tế, văn hóa, thể thao, môi trường và Nghị định số 59/2014/NĐ-CP ngày 16/6/2014 về sửa đổi, bổ sung một số điều của Nghị định số 69/2008/NĐ-CP). Các chính sách ưu đãi khuyến khích xã hội hóa gồm chính sách ưu đãi về thuế, tín dụng, đất đai đã quy định mức ưu đãi cao nhất tại pháp luật về thuế, tín dụng và đất đai đối với cơ sở xã hội hóa cung ứng dịch vụ sự nghiệp công, trong đó có lĩnh vực văn hóa, thể thao. Do đó, trong trường hợp cần thiết sửa đổi các chính sách khuyến khích xã hội hóa, đề nghị Bộ VHTTDL rà soát, đề xuất các nội dung cụ thể, gửi các cơ quan chủ trì soạn thảo Luật (Bộ Tài chính đối với chính sách ưu đãi về thuế, Bộ Tài nguyên và Môi trường đối với chính sách về đất đai để nghiên cứu, tổng hợp, trình cấp có thẩm quyền xem xét, quyết định.</p>	<p>tham gia của tổ chức, cá nhân trong công tác bảo vệ, khai thác, sử dụng và phát huy giá trị di sản văn hóa tại điểm b, khoản 1; khoản 2; khoản 3 và khoản 4 Điều 72 của Dự thảo Đề cương, đồng thời bổ sung trong nội dung Chính sách 3 của Báo cáo đánh giá tác động.</p>
	<p>- Về hiệu lực thi hành: Tại Điều 87 dự thảo quy định: “Những quy định trước đây trái với Luật này đều bãi bỏ”; tuy nhiên, tại khoản 1 Điều 12 Luật ban hành văn bản quy định: “Văn bản sửa đổi, bổ sung, thay thế,</p>	<p>Tiếp thu, đã chỉnh sửa Điều 87, 88 dự thảo Đề cương</p>

		bãi bỏ hoặc đình chỉ việc thi hành văn bản khác phải xác định rõ tên văn bản, phần, chương, mục, tiêu mục, điều, khoản, điểm của văn bản bị sửa đổi, bổ sung, thay thế, bãi bỏ hoặc đình chỉ việc thi hành”. Do đó, đề nghị quy định cụ thể các văn bản bãi bỏ theo đúng quy định.	
2	Bộ Nội vụ	a) Đề nghị cơ quan chủ trì soạn thảo nghiên cứu gộp Điều 24, Điều 56 vào Điều 5 và bổ sung chính sách về quản lý di sản tư liệu.	Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch đã tiếp thu vào dự thảo Đề cương, tách nội dung về chính sách quản lý di sản tư liệu tại Điều 5 đưa về Điều 56, đồng thời bảo lưu, giữ nguyên điều 24 vì đây là chính sách đối với nghệ nhân thực hành di sản văn hoá phi vật thể, cần có quy định riêng để không trùng lặp với các chính sách bảo vệ di sản văn hoá ở các lĩnh vực khác.
		b) Về bảo vệ và phát huy giá trị di sản tư liệu (Chương V): Đề nghị không quy định về tài liệu lưu trữ vì đây thuộc đối tượng điều chỉnh của Luật Lưu trữ.	Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch đề nghị bảo lưu, lý do: Tài liệu lưu trữ khi được kiểm kê, ghi danh di sản tư liệu quốc gia, khu vực và thế giới phải nằm trong sự điều chỉnh của Luật Di sản văn hoá khi bảo vệ và phát huy giá trị di sản.
		c) Về trách nhiệm của Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch, các Bộ, ngành, Ủy ban nhân dân cấp tỉnh (Điều 67, 68, 69): Đề nghị rà soát,	Nội dung này đã được Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch nghiên cứu để thể hiện trong hồ sơ theo đúng ý kiến của

		<p>phân định rõ trách nhiệm quản lý nhà nước về lĩnh vực DSVH của Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch và trách nhiệm quản lý về DSVH của các Bộ, ngành (có liên quan) và Ủy ban nhân dân cấp tỉnh để bảo đảm phù hợp với chức năng, nhiệm vụ quản lý nhà nước về ngành, lĩnh vực của các Bộ ngành và địa phương.</p>	<p>Bộ Nội vụ, là một nhóm chính sách “hoàn thiện các quy định về thực hiện phân cấp quản lý nhà nước về di sản văn hóa phù hợp với thực tiễn” theo hướng phân định rõ trách nhiệm quản lý nhà nước về di sản văn hóa của Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch, các Bộ, ngành liên quan và chính quyền địa phương các cấp.</p> <p>Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch tiếp thu, bổ sung đầy đủ tên Điều 67, 68, 69 trong dự thảo Đề cương</p>
		<p>d) Về Hội đồng DSVH Quốc gia (Điều 71): Đề nghị rà soát về tổ chức, hoạt động của Hội đồng bảo đảm phù hợp quy định tại Quyết định số 34/2007/QĐ-TTg ngày 12/3/2007 của Thủ tướng Chính phủ về Quy chế thành lập, tổ chức và hoạt động của tổ chức phối hợp liên ngành.</p>	<p>Hội đồng Di sản văn hóa Quốc gia đã được Thủ tướng Chính phủ quyết định thành lập. Theo Quyết định số 1522/QĐ-TTg ngày 07/10/2020, người đứng đầu của Hội đồng do Thủ tướng Chính phủ quyết định bổ nhiệm. Điều kiện thành lập Hội đồng được đảm bảo căn cứ pháp lý theo Luật Di sản văn hóa năm 2001 và Luật sửa đổi, bổ sung một số điều Luật Di sản văn hóa năm 2009.</p> <p>Đã rà soát về tổ chức, hoạt động của Hội đồng bảo đảm phù hợp quy định tại Quyết định số 34/2007/QĐ-TTg ngày 12/3/2007 của Thủ tướng Chính</p>

			phủ về Quy chế thành lập, tổ chức và hoạt động của tổ chức phối hợp liên ngành.
		đ) Về Quỹ bảo vệ DSVH (Điều 75): Đề nghị làm rõ vị trí pháp lý và cơ chế hoạt động của Quỹ để cơ quan có thẩm quyền có cơ sở xem xét, quyết định, bảo đảm phù hợp với các quy định pháp luật về Quỹ và chủ trương của Đảng về việc không quy định về tổ chức bộ máy trong Luật chuyên ngành. Trường hợp là quỹ xã hội, quỹ từ thiện đề nghị không quy định trong dự thảo Luật.	Đã giải trình tại ý kiến của Bộ Tài chính
		e) Tại Điều 87 quy định “Những quy định trước đây trái với Luật này đều bãi bỏ” là chưa đúng quy định tại khoản 1 Điều 12 Luật Ban hành văn bản quy phạm pháp luật năm 2015 (sửa đổi, bổ sung năm 2020).	Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch tiếp thu, đã chỉnh sửa vào Điều 87, 88 dự thảo Đề cương Luật.
3	Bộ Ngoại giao	- Về Chương III - Bảo vệ và phát huy giá trị di sản văn hoá phi vật thể: + Nhân mạnh vai trò bảo vệ và phát huy giá trị DSVH phi vật thể của cộng đồng, nhóm người và cá nhân thực hành di sản phi vật thể (căn cứ quy định tại điều 15 Công ước 2003)	Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch tiếp thu, đã bổ sung Điều 13 dự thảo Đề cương Luật <i>(Điều 15 Công ước 2003: Trong khuôn khổ các hoạt động bảo vệ di sản văn hóa phi vật thể, mỗi Quốc gia thành viên cần phải nỗ lực để đảm bảo khả năng tham gia tối đa của các cộng đồng, nhóm người và trong một</i>

			<i>số trường hợp là các cá nhân đã sáng tạo, duy trì và chuyển giao loại hình di sản này và cần phải tích cực lôi kéo họ tham gia vào công tác quản lý)</i>
		+ Điều 15. Thủ tục và thẩm quyền trình hồ sơ di sản văn hoá phi vật thể vào các danh sách của UNESCO: (i) nêu rõ quy trình, thủ tục, trách nhiệm của các bên liên quan bao gồm cơ quan đầu mối, chủ trì, phối hợp và cơ chế phối hợp giữa các cơ quan, tổ chức, cá nhân liên quan; (ii) bổ sung “Hồ sơ trình Thủ tướng Chính phủ phải có ý kiến thẩm định bằng văn bản của Hội đồng Di sản văn hoá quốc gia và các bộ ngành liên quan.	Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch bảo lưu, và giải trình như sau: Luật Di sản văn hoá năm 2009 đã quy định rõ, đầy đủ thủ tục và thẩm quyền trình hồ sơ vào Danh mục quốc gia và các Danh sách của UNESCO và thực tế triển khai không có vướng mắc. Nếu bổ sung “phải có ý kiến thẩm định bằng văn bản của ... các bộ ngành liên quan” sẽ phát sinh thủ tục hành chính. Mặt khác, cơ quan tham mưu quản lý nhà nước về di sản văn hóa cho Chính phủ là Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch, không có Bộ, ngành liên quan khác có chức năng, nhiệm vụ này.
		- Về Chương IV - Bảo vệ và phát huy giá trị di sản văn hoá vật thể: bổ sung quy định về thủ tục, thẩm quyền, trách nhiệm, cơ chế phối hợp của các cơ quan liên quan đến việc trình UNESCO ghi danh di sản thế giới, trách nhiệm, thẩm quyền bảo tồn, phát huy	Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch đề nghị bảo lưu, lý do: Luật Di sản văn hoá năm 2009 đã quy định rõ, đầy đủ thủ tục và thẩm quyền trình hồ sơ vào Danh mục quốc gia và các Danh sách của UNESCO và thực tế triển khai

		<p>sau khi được ghi danh; trách nhiệm bảo vệ di sản văn hoá của các cấp, cộng đồng và người dân,...</p>	<p>không có vướng mắc. Nếu bổ sung “quy định về thủ tục, thẩm quyền, trách nhiệm, cơ chế phối hợp của các cơ quan liên quan đến việc trình UNESCO ghi danh di sản thế giới” sẽ phát sinh thủ tục hành chính. Mặt khác, cơ quan tham mưu quản lý nhà nước về di sản văn hóa cho Chính phủ là Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch, không có Bộ, ngành liên quan khác có chức năng, nhiệm vụ này.</p>
		<p>Về Chương V- Bảo vệ và phát huy di sản tư liệu (DSTL):</p> <p>+ Bổ sung vào Mục 1, Điều 49 : “Có tính đại diện, thông tin chứa đựng giá trị tiêu biểu, đặc biệt là các giá trị lịch sử, giá trị cộng đồng/xã hội hoặc giá trị tinh thần, thể hiện bản sắc và có ý nghĩa đối với địa phương, quốc gia, khu vực và thế giới”.</p>	<p>Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch đề nghị bảo lưu, lý do: Tính độc đáo và toàn vẹn theo Hướng dẫn của UNESCO vì giá trị độc đáo thể hiện ở đây không chỉ thể hiện ở kiểu dáng và hình thức.</p>
		<p>+ Bổ sung vào Mục 2, Điều 49: Thể hiện tính xác thực, toàn vẹn”;</p>	
		<p>+ Sửa Mục 3, Điều 49: “Tính độc đáo, toàn vẹn Giá trị độc đáo về kiểu dáng và hình thức”.</p>	
		<p>+ Bổ sung vào Điều 53 quy định về cơ chế hoạt động, phối hợp của các Bộ, ngành liên</p>	<p>Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch đề nghị bảo lưu, lý do: Bộ Văn hóa, Thể</p>

		<p>quan trọng việc triển khai quản lý, kiểm kê, bảo tồn và phát huy các giá trị di sản tư liệu; hướng dẫn các cơ quan, tổ chức, cá nhân sở hữu di sản tư liệu bảo tồn các di sản tư liệu.</p>	<p>thao và Du lịch là cơ quan tham mưu cho Chính phủ về di sản văn hóa, vì vậy các tài liệu khi được kiểm kê, ghi danh và hoạt động trở thành đối tượng của di sản văn hóa phải chịu sự quản lý Nhà nước của Luật Di sản văn hóa.</p>
		<p>- Bổ sung các nội dung quy định về các loại hình di sản khác hoặc các quy định liên quan đến di sản mà UNESCO đã có Công ước và Việt Nam đã tham gia và đang cần nhắc tham gia như Công ước Bảo vệ di sản văn hoá dưới nước năm 2001, Công ước Bảo vệ di sản văn hoá trong trường hợp xảy ra xung đột vũ trang năm 1954, Công ước về Các biện pháp ngăn cấm xuất nhập khẩu và chuyển giao trái phép quyền sở hữu tài sản văn hoá năm 1970...</p>	<p>Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch đề nghị bảo lưu, lý do: Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch đã nghiên cứu các quy định liên quan đến di sản văn hóa mà UNESCO có Công ước hoặc Chương trình mà Việt Nam đã tham gia để bổ sung vào Đề cương Luật, cụ thể bổ sung di sản tư liệu thuộc Chương trình ký ức Thế giới của UNESCO mà Việt Nam đã tham gia từ năm 2007. Đồng thời, bổ sung các quyết định liên quan đến bảo vật, di vật, cổ vật: quy định rõ quyền sở hữu, quyền thừa kế và các quy định mua bán di vật, cổ vật, bảo vật quốc gia, quy định có các điều kiện đưa di vật, cổ vật, bảo vật quốc gia ra nước ngoài... theo Công ước 1970 về Các biện pháp ngăn cấm xuất nhập khẩu và chuyển giao trái phép quyền sở hữu tài sản văn hoá</p>

4	Bộ Tư pháp	Đề nghị tiếp tục rà soát giữa các nội dung tại dự thảo Tờ trình, dự thảo Báo cáo đánh giá tác động của chính sách và Đề cương dự án Luật để bảo đảm tính thống nhất	Hồ sơ được xây dựng bảo đảm thành phần và nội dung thống nhất theo hướng dẫn quy định tại Luật ban hành văn bản quy phạm pháp luật. Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch đã rà soát nội dung để đảm bảo tính thống nhất giữa các dự thảo văn bản trong hồ sơ như ý kiến của Bộ Tư pháp.
5	Tòa án nhân dân tối cao	- Đề nghị bổ sung khái niệm: “di sản đô thị” và khái niệm “di sản kiến trúc nông thôn” vào Điều 3 “Giải thích từ ngữ”.	Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch tiếp thu, đã bổ sung khái niệm: “di sản đô thị” vào dự thảo Đề cương Luật. Đối với khái niệm “di sản kiến trúc nông thôn” Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch đề nghị bảo lưu, chưa bổ sung khái niệm vào luật này, do chưa định hình rõ để có thể quy định thành khái niệm đưa vào luật
		- Đề nghị bổ sung quy định, trình tự, thủ tục xây dựng Hồ sơ các công trình, địa điểm đưa vào danh mục kiểm kê như một di tích lịch sử cấp thành phố.	Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch tiếp thu, bổ sung quy định vào Điều 29 dự thảo Đề cương Luật vì Đối tượng kiểm kê cũng cần có hồ sơ khoa học để bảo vệ.
		- Đề nghị bổ sung, quy định chi tiết về điều chỉnh khoanh vùng bảo vệ di tích, và có cơ chế cho địa phương chủ động nghiên cứu chính sách đặc thù.	Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch đề nghị bảo lưu, lý do: quy định khu vực khoanh vùng bảo vệ II của di tích đã được đề xuất nghiên cứu điều chỉnh

			<p>trong dự thảo Đề cương, theo đó cơ chế cho địa phương chủ động nghiên cứu chính sách đặc thù (chưa rõ nội hàm đề nghị) sẽ được nghiên cứu đề xuất cụ thể trong bước xây dựng Luật.</p>
		<p>- Về việc đăng ký di vật, cổ vật, bảo vật quốc gia, đặc biệt là của các nhà sưu tập tư nhân ở Việt Nam hiện đang diễn ra vô cùng chậm chạp. Sự quản lý lỏng lẻo là nguyên nhân của việc đào bới trái phép cổ vật, mất cắp cổ vật, vì vậy, đề nghị quy định việc đăng ký cổ vật, di vật trong các bảo tàng và sưu tập tư nhân phải là bắt buộc, không chỉ là khuyến khích các chủ sở hữu đăng ký.</p>	<p>Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch đề nghị bảo lưu, lý do: Bảo vật quốc gia đã được đề xuất bỏ thủ tục đăng ký, do trong quá trình xét thủ tục, hồ sơ công nhận Bảo vật quốc gia, toàn bộ thông tin về bảo vật quốc gia đã được tiếp nhận và quản lý.</p> <p>Việc bắt buộc đăng ký di vật, cổ vật khó khả thi vì khó có cơ sở xác định nguồn gốc và trái với quyền tự do sở hữu di vật, cổ vật (đặc biệt là với các di vật, cổ vật là kỷ vật gia đình được lưu giữ, thừa kế qua nhiều thế hệ; các di vật, cổ vật trong các cơ sở thờ tự, tôn giáo,... đã được kiểm kê trong hồ sơ di tích).</p> <p>Đồng thời, cơ sở giám định cổ vật tại Việt Nam chưa bảo đảm chất lượng và năng lực để thực hiện việc đăng ký di vật, cổ vật ở Việt Nam khi bắt buộc.</p>

			Sẽ nghiên cứu các quy định nhằm tăng quyền lợi của chủ sở hữu di vật, cổ vật khi đăng ký (được pháp luật bảo vệ, buôn bán hợp pháp trong nước, trưng bày, phát huy quảng bá,...)
6	Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn	Tại dự thảo Tờ trình Chính phủ: Cần rà soát thống nhất các nhóm chính sách để tránh trùng lặp, thiếu đồng bộ và không rõ nguồn lực hỗ trợ, như: Các chính sách trong đề nghị sửa đổi Luật Di sản văn hóa gồm 03 nhóm chính sách (Hoàn thiện các quy định về bảo vệ và phát huy giá trị DSVH; hoàn thiện các quy định về phân cấp quản lý nhà nước về DSVH phù hợp với thực tiễn; hoàn thiện các quy định về huy động nguồn lực bảo vệ và phát huy giá trị DSVH). Nhưng, theo đề cương Luật Di sản văn hóa (sửa đổi), tại Điều 5 nêu 04 nhóm chính sách bảo vệ và phát huy giá trị DSVH (Chính sách ưu đãi trong hoạt động bảo vệ di tích lịch sử - văn hóa, danh lam thắng cảnh; chính sách khuyến khích và tạo điều kiện cho tổ chức, cá nhân tiến hành hoạt động nghiên cứu, sưu tầm, xử lý biên mục, bảo quản, lưu giữ và phát huy giá trị di sản tư liệu của cộng đồng các dân tộc Việt Nam để lưu truyền trong	Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch đề nghị bảo lưu, lý do: đối với 3 nhóm chính sách trong Luật Di sản văn hóa là xuyên suốt trong hoạt động bảo vệ và phát huy giá trị di sản văn hóa trên cả 4 lĩnh vực. Còn 4 nhóm trong Điều 5 chỉ có về lĩnh vực di tích

		nước và giao lưu văn hóa với nước ngoài; chính sách về bản quyền và sở hữu trí tuệ về các di sản tư liệu đã được kiểm kê và ghi danh; chính sách khai thác và quảng bá thông tin về di sản tư liệu theo quy định của pháp luật	
7	Bộ Xây dựng	Đề kiểm soát chặt chẽ có hiệu quả, hiệu lực quản lý nhà nước, đề nghị nghiên cứu bổ sung cụ thể như sau:	
		- Rà soát quy hoạch di tích, quy định rõ thời hạn định kỳ đánh giá rà soát;	- Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch đề nghị bảo lưu, lý do: nội dung này sẽ quy định tại Nghị định của Chính phủ về hoạt động bảo quản, tu bổ, phục hồi di tích.
		- Điều chỉnh quy hoạch di tích (điều kiện, nguyên tắc, trình tự);	- Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch đề nghị bảo lưu, lý do: nội dung này sẽ quy định tại Nghị định của Chính phủ về hoạt động bảo quản, tu bổ, phục hồi di tích.
		- Tổ chức thực hiện quy hoạch di tích đã được phê duyệt (chương trình, kế hoạch thực hiện; công bố công khai quy hoạch, cung cấp thông tin, cắm mốc các vùng bảo vệ; báo cáo rà soát thực hiện định kỳ).	- Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch đề nghị bảo lưu, lý do: nội dung này sẽ quy định tại Nghị định của Chính phủ về hoạt động bảo quản, tu bổ, phục hồi di tích.

		<p>- Điều 2. Đối tượng áp dụng: Bổ sung phạm vi không gian. Tất cả các DSVH, thuộc lãnh thổ, dưới lòng đất hoặc trong vùng biển nội địa hoặc lãnh hải trong ranh giới của nước Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam.</p>	<p>Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch đề nghị bảo lưu, lý do: Bổ sung như trên sẽ không phù hợp với loại hình di sản văn hoá phi vật thể vốn được tồn tại và lưu giữ trong các cá nhân, nhóm người và cộng đồng</p>
		<p>- Điều 3. Giải thích từ ngữ: Bổ sung định nghĩa “bản sắc văn hóa dân tộc”; di sản dạng “bản gốc”;</p>	<p>Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch đề nghị bảo lưu, lý do:</p> <p>Dự thảo Đề cương Luật không xuất hiện cụm từ “Bản sắc văn hóa dân tộc”, trong quá trình xây dựng Luật sẽ nghiên cứu xem xét bổ sung hoặc không bổ sung cụm từ này. Từ ngữ Di sản dạng "bản gốc" theo Luật Di sản văn hóa được xác định là "yếu tố gốc cấu thành di tích", và đã được quy định trong phần giải thích từ ngữ của Luật Di sản văn hóa năm 2009</p>
		<p>- Điều 26. Tiêu chí xếp hạng di tích: điểm đ) Bổ sung khu vực nông thôn với giá trị kiến trúc cổ làng xóm truyền thống dân tộc địa phương;</p>	<p>Đã giải trình tại ý kiến của Tòa án nhân dân tối cao</p>
		<p>- Điều 30. Quy định về các khu vực bảo vệ di tích: bổ sung cụ thể quy định tiêu chí, nguyên tắc, cách xác định, việc cấm mốc</p>	<p>Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch đề nghị bảo lưu, lý do: tiêu chí, nguyên tắc, cách xác định, việc cấm mốc phạm vi ranh giới khu vực bảo vệ I, II</p>

		phạm vi ranh giới khu vực bảo vệ I, II trong đô thị, nông thôn.	trong đô thị sẽ quy định tại Nghị định thi hành Luật.
8	Bộ Tài nguyên và Môi trường	- Đề nghị không đưa danh lam thắng cảnh và di sản thiên nhiên thế giới vào Luật Di sản văn hóa và chỉ tập trung vào đối tượng DSVH theo đúng tính chất văn hóa quản lý của ngành văn hóa để phù hợp với Công ước quốc tế về di sản thế giới và nhằm tách bạch rõ giữa di sản thiên nhiên với DSVH.	Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch đề nghị bảo lưu, lý do: Luật Di sản văn hóa là luật chuyên ngành, nên đối tượng danh lam thắng cảnh là loại hình của di tích thuộc phạm vi điều chỉnh Luật Di sản văn hóa.
		- Đề nghị bổ sung, làm rõ quy định việc quản lý, bảo vệ môi trường, bảo tồn thiên nhiên và đa dạng sinh học các danh lam thắng cảnh, di sản thiên nhiên thế giới thực hiện theo quy định pháp luật về bảo vệ môi trường, đa dạng sinh học và các pháp luật khác có liên quan.	Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch đề nghị bảo lưu, lý do: Luật Di sản văn hóa quy định về di sản văn hóa và các hoạt động bảo vệ, phát huy giá trị di sản văn hóa. Quy định về quản lý, bảo vệ môi trường đối với các danh lam thắng cảnh, di sản thiên nhiên thế giới thuộc phạm vi điều chỉnh của pháp luật về bảo vệ môi trường, đa dạng sinh học, do đó không quy định vào dự thảo Đề cương.
9	Bộ Khoa học và Công nghệ	Tại khoản 2 Điều 16, đề nghị rà soát nội dung “Di sản văn hóa...phải xây dựng kế hoạch, đề án bảo vệ và phát huy giá trị và có chế độ báo cáo định kỳ mỗi hai năm”.	Tiếp thu (lỗi kỹ thuật)

10	Bộ Y tế	a) Điều 10 của Đề cương: Đề nghị bỏ từ “quyền được” trong cụm từ “quyền được tiếp cận” và sửa lại khoản 4 như sau: “Tạo điều kiện thuận lợi cho tổ chức, cá nhân tham quan, du lịch, tiếp cận, nghiên cứu DSVH”. Lý do: Tên của điều đã thể hiện rõ quy định về quyền và nghĩa vụ của tổ chức, cá nhân chủ sở hữu DSVH.	Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch tiếp thu và sửa Điều 10 dự thảo Đề cương Luật
		b) Điều 15 của Đề cương quy định về thủ tục trình hồ sơ DSVH vi vật thể vào các danh sách của UNESCO: Tại khoản 2 quy định “Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch có biện pháp xử lý đối với các trường hợp DSVH phi vật thể Việt Nam sau khi được đưa vào các danh sách của UNESCO không thực hiện đúng chương trình hành động bảo vệ di sản đã cam kết với UNESCO”. Để đảm bảo rõ ràng, đề nghị quy định cụ thể về biện pháp xử lý tại Đề cương chi tiết Luật để có căn cứ thực hiện.	Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch đề nghị bảo lưu, lý do: Luật này quy định về nguyên tắc, còn quy trình xử lý được quy định cụ thể tại Nghị định
		c) Khoản 2 Điều 16 của Đề cương quy định về trách nhiệm bảo vệ DSVH phi vật thể: Đề nghị thay câu “có chế độ báo cáo định kỳ mỗi hai năm” bằng câu “có chế độ báo cáo định kỳ 02 năm một lần”.	Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch tiếp thu

		<p>d) Điều 28 và Điều 29 của Đề cương: Để bảo sự phù hợp giữa tên điều và nội dung của điều, đề nghị đưa nội dung “bổ sung quy định Bộ trưởng Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch quy định trình tự, hồ sơ, thủ tục hủy bỏ xếp hạng di tích” xuống Điều 29, đồng thời chỉnh sửa tên Điều 29, thay cụm từ “Thủ tục xếp hạng di tích” thành “Thủ tục xếp hạng di tích, hủy bỏ xếp hạng di tích”.</p>	<p>Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch tiếp thu, đã chỉnh sửa trực tiếp vào Điều 28, 29 dự thảo Đề cương Luật</p>
		<p>đ) Điều 54 của Đề cương: Để phù hợp với nội dung của điều, đề nghị sửa lại tên điều, thay cụm từ “Thẩm định dự án, đề án” bằng cụm từ “Dự án, đề án di sản tư liệu”, đồng thời, bổ sung khoản 2 “Thẩm định dự án, đề án” và sửa lại nội dung điều này như sau: “Điều 54. Dự án, đề án di sản tư liệu 1. Xây dựng dự án, đề án. 2. Thẩm định dự án, đề án. 3. Thẩm quyền phê duyệt dự án bảo quản, phục hồi và phát huy giá trị di sản tư liệu”.</p>	<p>Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch đã tiếp thu ý kiến và bổ sung: “Điều 54. Thẩm định dự án, đề án về bảo vệ và phát huy giá trị di sản tư liệu 1. Xây dựng dự án, đề án 2. Thẩm định dự án, đề án 3. Thẩm quyền phê duyệt dự án bảo vệ và phát huy giá trị di sản tư liệu ”</p>
11	Hội Liên hiệp Phụ nữ Việt Nam	<p>Một là, quy định đối với DSVH phi vật thể: - Tại Khoản 4 Điều 13: “4. Hướng dẫn nghiệp vụ bảo vệ và phát huy giá trị DSVH phi vật thể theo đề nghị của tổ chức, cá nhân nắm giữ DSVH phi vật thể.”: Đề nghị ban</p>	<p>Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch đề nghị bảo lưu, lý do: Di sản văn hoá phi vật thể là của cộng đồng, đại diện</p>

		<p>soạn thảo bổ sung thêm đối tượng vào khoản trên, đó là các tổ chức có liên quan đến phát huy giá trị di sản hoặc tổ chức đại diện cho các cá nhân nắm giữ di sản.</p> <p>Ví dụ khi việc thực hành mặc áo dài của phụ nữ Việt Nam được coi là 1 di sản thì người nắm giữ di sản là tất cả phụ nữ nhưng không có phụ nữ cụ thể nắm giữ. Như vậy, một tổ chức như Hội Liên hiệp phụ nữ Việt Nam - đại diện cho phụ nữ Việt Nam có thể đề nghị hướng dẫn nghiệp vụ bảo vệ và phát huy giá trị DSVH phi vật thể.</p>	<p>của họ vẫn là cộng đồng chủ thể di sản, tổ chức ở đây được hiểu là tổ chức nắm giữ di sản, tổ chức đại diện cho cộng đồng chứ không phải một tổ chức “có liên quan” mà nằm ngoài cộng đồng</p>
		<p>- Tại Khoản 5 Điều 13 “5. Đầu tư kinh phí cho hoạt động bảo vệ và phát huy giá trị DSVH phi vật thể, bảo vệ, phục hồi không gian văn hoá, không gian thực hành DSVH phi vật thể, ngăn ngừa nguy cơ làm mai một, thất truyền DSVH phi vật thể.”: Đề nghị bổ sung thêm nguy cơ bị tranh chấp quyền sở hữu đối với DSVH phi vật thể.</p> <p>- Tại Khoản 1 Điều 14 về thủ tục trình hồ sơ DSVH phi vật thể vào Danh mục quốc gia. “1. Chủ tịch Ủy ban nhân dân tỉnh, thành phố trực thuộc Trung ương (sau đây gọi chung là cấp tỉnh) tổ chức kiểm kê DSVH phi vật thể ở địa phương và lựa chọn, lập hồ sơ khoa học để đề nghị Bộ trưởng Bộ Văn</p>	<p>Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch đề nghị bảo lưu, lý do: Đảm bảo sự đa dạng văn hoá theo tinh thần tôn trọng sự đa dạng văn hoá của Công ước 2003 về bảo vệ di sản văn hoá phi vật thể.</p> <p>Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch đề nghị bảo lưu, lý do: Đây là Luật chuyên ngành của Việt Nam và thể chế hoá những Công ước quốc tế về di sản văn hoá mà Việt Nam tham gia, nên xin được giải trình như sau:</p>

		<p>hóa, Thể thao và Du lịch đưa vào Danh mục quốc gia DSVH phi vật thể và thực hiện chế độ báo cáo kiểm kê hàng năm.”</p> <p>Thực tế có những DSVH phi vật thể ở diện toàn quốc hoặc liên quan tới nhiều tỉnh/thành phố trong cả nước. Như vậy, nếu để 01 Ủy ban nhân dân cấp tỉnh “tổ chức kiểm kê DSVH phi vật thể ở địa phương và lựa chọn, lập hồ sơ khoa học để đề nghị Bộ trưởng Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch đưa vào Danh mục quốc gia DSVH phi vật thể” thì chưa chắc đã đảm bảo tính đại diện cho các tỉnh, thành phố khác hoặc đại diện cho toàn quốc. Đề nghị ban soạn thảo cân nhắc để có quy định phù hợp giải quyết vấn đề này.</p> <p>Hiện nay, chủ trương xã hội hóa và phát huy vai trò cộng đồng giúp huy động nguồn lực và tạo hiệu quả cao. Ngoài vai trò của cơ quan quản lý nhà nước là Ủy ban nhân dân cấp tỉnh, ban soạn thảo có thể nghiên cứu, phát huy vai trò của các tổ chức chính trị - xã hội như Hội Liên hiệp phụ nữ Việt Nam, các tổ chức chính trị xã hội nghề nghiệp, các tổ chức xã hội khác trong quá trình thực hiện thủ tục trình hồ sơ DSVH phi vật thể vào Danh mục quốc gia.</p>	<p>+ Đảm bảo tôn trọng quyền của cộng đồng chủ thể văn hoá ở mỗi khu vực, lãnh thổ nơi phân bố di sản đối với việc kiểm kê di sản của họ và đưa di sản của họ vào Danh mục quốc gia, thể hiện sự đồng thuận của cộng đồng.</p> <p>+ Các tổ chức chính trị xã hội hay chính trị xã hội nghề nghiệp không thể thay thế vai trò chính quyền địa phương nơi cộng đồng chủ thể di sản văn hoá phi vật thể cư trú, thực hành, duy trì, trao truyền di sản, vì chính quyền có nhiệm vụ quản lý con người thực hành di sản văn hoá phi vật thể trên địa bàn địa phương và quản lý các hoạt động bảo vệ, phát huy giá trị di sản văn hoá phi vật thể tại địa phương</p>
--	--	--	--

		<p>- Ngoài ra, dự thảo Đề cương Luật Di sản văn hóa (sửa đổi) mới chỉ có quy định cụ thể về thủ tục xếp hạng đối với di sản vật thể, trong khi đó không thấy cụ thể hóa quy định về thủ tục xếp hạng đối với DSVH phi vật thể. Đề nghị ban soạn thảo đưa vào luật các quy định cụ thể cả về thủ tục và thẩm quyền xếp hạng đối với DSVH phi vật thể.</p>	<p>Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch đề nghị bảo lưu, lý do: Đảm bảo phù hợp với Công ước 2003 về tôn trọng quyền văn hoá của cộng đồng và không tạo ra xung đột văn hoá giữa các cộng đồng: giá trị của di sản do chính cộng đồng công nhận, không có sự so sánh hơn - kém, cao - thấp đối với văn hoá và đối với di sản văn hoá phi vật thể của cộng đồng. Do đó, Luật Di sản văn hoá chủ trương không xếp hạng di sản văn hoá phi vật thể.</p>
		<p>Hai là, về đánh giá chất lượng hoạt động và xếp hạng Bảo tàng</p> <p>Đề nghị cơ quan chủ trì xây dựng Hồ sơ lập đề nghị xây dựng Luật nghiên cứu luật hóa các quy định cụ thể về tiêu chuẩn về xếp hạng Bảo tàng quốc gia mà hiện nay đã được quy định trong các văn bản hướng dẫn thi hành Luật. Bên cạnh đó đề nghị nghiên cứu bổ sung việc ứng dụng công nghệ thông tin, chuyển đổi số trong công tác quản lý, phát huy giá trị các di tích lịch sử, văn hoá và hoạt động Bảo tàng.</p>	<p>Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch tiếp thu và nghiên cứu để đưa thành quy định tại dự thảo Luật sắp tới</p> <p>Về quy định xếp hạng bảo tàng hiện nay đã được quy định cụ thể tại Điều 51 Luật Di sản văn hóa và Điều 30, Điều 31 Nghị định số 98/2010/NĐ-CP ngày 21/9/2010 của Chính phủ quy định chi tiết thi hành một số điều của Luật Di sản văn hóa và Luật sửa đổi, bổ sung một số điều của Luật Di sản văn hóa. Theo đó, tiêu chuẩn, thẩm quyền, trình tự, thủ tục, hồ sơ xếp hạng bảo tàng được quy định chi</p>

			<p>tiết, cụ thể. Tuy nhiên, sẽ nghiên cứu, có một số điều chỉnh để cho phù hợp với thực tiễn hoạt động hiện nay, như việc đưa Bảo tàng ngoài công lập ra khỏi quy định về xếp hạng, điều chỉnh tiêu chuẩn liên quan đến tiêu chuẩn cán bộ trực tiếp làm chuyên môn bảo tàng.... (Chi tiết trong Nghị định, Thông tư hướng dẫn)</p>
		<p>Ba là, về chính sách về tài trợ cho công tác bảo tồn, phát huy giá trị Di sản văn hoá: Thực trạng cho thấy một số địa phương ít tập trung nguồn lực cho tu bổ, tôn tạo di tích lịch sử, văn hoá. Đề nghị bổ sung quy định các địa phương cần quan tâm đầu tư kinh phí cho tu bổ, tôn tạo, phát huy giá trị của các di tích lịch sử, văn hoá và danh lam thắng cảnh. Mặt khác theo quy định của pháp luật về thuế hiện hành thì khoản tài trợ của doanh nghiệp cho việc bảo vệ và phát huy giá trị Di sản lịch sử, văn hoá không được tính vào chi phí được trừ khi xác định thu nhập chịu thuế thu nhập của doanh nghiệp như đối với với các khoản tài trợ cho giáo dục, y tế, nghiên cứu khoa học, khắc phục hậu quả thiên tai... Điều này phần nào tác động hạn chế tới việc huy động nguồn</p>	<p>Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch tiếp thu và đã bổ sung quy định về chính sách tài trợ cho công tác bảo tồn, phát huy giá trị di sản văn hoá vào khoản 1 Điều 5 dự thảo Đề cương.</p>

		<p>lực tài chính cho công tác bảo tồn, phát huy giá trị Di sản văn hoá. Đề nghị nghiên cứu bổ sung quy định về chính sách về tài trợ cho công tác bảo tồn, phát huy giá trị Di sản văn hoá.</p>	
		<p>Bốn là, về quản lý cổ vật: Hiện nay hiện tượng mất cắp cổ vật ở các cơ sở thờ tự, xuất lậu cổ vật vẫn diễn ra. Do đó, để quản lý tốt cổ vật thì Luật Di sản văn hoá (sửa đổi) cần quy định rõ việc đăng ký cổ vật, di vật trong các bảo tàng tư nhân và sưu tập tư nhân phải là bắt buộc, không chỉ là khuyến khích các chủ sở hữu đăng ký như luật quy định hiện nay.</p>	<p>Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch đề nghị bảo lưu, lý do: Bảo vật quốc gia đã được đề xuất bỏ thủ tục đăng ký, do trong quá trình xét thủ tục, hồ sơ công nhận Bảo vật quốc gia, toàn bộ thông tin về bảo vật quốc gia đã được tiếp nhận và quản lý.</p> <p>Việc bắt buộc đăng ký di vật, cổ vật khó khả thi vì khó có cơ sở xác định nguồn gốc và trái với quyền tự do sở hữu di vật, cổ vật (đặc biệt là với các di vật, cổ vật là kỷ vật gia đình được lưu giữ, thừa kế qua nhiều thế hệ; các di vật, cổ vật trong các cơ sở thờ tự, tôn giáo,... đã được kiểm kê trong hồ sơ di tích).</p> <p>Đồng thời, cơ sở giám định cổ vật tại Việt Nam chưa bảo đảm chất lượng và năng lực để thực hiện việc đăng ký di vật, cổ vật ở Việt Nam khi bắt buộc.</p>

			Sẽ nghiên cứu các quy định nhằm tăng quyền lợi của chủ sở hữu di vật, cổ vật khi đăng ký (được pháp luật bảo vệ, buôn bán hợp pháp trong nước, trưng bày, phát huy quảng bá,...).
12	Hội Khảo cổ học Việt Nam	Điều 3: Nghiên cứu bổ sung thêm một số khái niệm, thuật ngữ: Tính xác thực, tính toàn vẹn, bảo vật cổ quốc gia, bảo vật cách mạng quốc gia, bảo vật mỹ thuật quốc gia, bảo vật giao lưu văn hóa quốc gia,... hoặc bảo vật quốc gia (loại hình) để đáp ứng với mọi loại hình bảo vật quốc gia có giá trị quốc gia	Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch đề nghị bảo lưu, lý do: dự thảo Đề cương có đề xuất bổ sung giải thích từ ngữ. Các quy định cụ thể sẽ được nghiên cứu, đề xuất trong quá trình xây dựng Luật và sẽ giải thích nếu có sử dụng trong văn bản Luật.
		Điều 34: Giải thích rõ thêm: “Đối tượng kiểm kê di tích” có bao gồm kiểm kê di tích khảo cổ không? Hay chỉ kiểm kê di tích danh lam thắng cảnh? Nếu chưa bao gồm thì đề nghị thêm vào. Nếu bao gồm thì nên nói rõ các loại hình di tích kiểm kê.	Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch đề nghị bảo lưu, lý do: di tích đã phân thành 4 loại hình: đã bao gồm loại hình di tích khảo cổ.
		Chương VII nói về công tác quản lý Nhà nước về DSVH, nên xem xét, bổ sung vấn đề rà soát, kiểm tra công tác thực thi việc thi hành Luật Di sản văn hóa đối với công tác bảo vệ các di tích khảo cổ học, các di tích quốc gia và di tích quốc gia đặc biệt.	Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch đề nghị bảo lưu, lý do: vì nội dung này đã quy định tại Điều 66 Luật di sản văn hóa

		Nên xem xét tăng cường vai trò của Hội đồng DSVH quốc gia hơn nữa, cụ thể hơn nữa và cùng với Cục DSVH, Hội đồng DSVH quốc gia biết rất rõ, chính xác các vi phạm, sai phạm xảy ra khá phổ biến đối với loại hình di tích này.	Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch đề nghị bảo lưu, lý do: Hội đồng Di sản văn hóa quốc gia là cơ quan tư vấn của Thủ tướng Chính phủ về những vấn đề liên quan đến việc bảo vệ và phát huy giá trị di sản văn hóa (theo Quyết định số 1522/QĐ-TTg ngày 07/10/2020 của Thủ tướng Chính phủ về việc thành lập Hội đồng Di sản văn hóa quốc gia)
13	Tập đoàn Bưu chính Viễn thông Việt Nam	<p>1. Điều 2 (Đối tượng áp dụng)</p> <p>Khoản 2 Điều 2 dự thảo Đề cương đề xuất sửa các nội dung về các điều ước quốc tế. Theo đó, các nội dung về điều ước quốc tế là quy định về nguyên tắc áp dụng pháp luật.</p> <p>Trong khi đó, tên gọi của Điều 2 là “Đối tượng áp dụng”. Như vậy, nội dung khoản 2 Điều 2 dự thảo Đề cương là chưa phù hợp với tiêu đề của quy định. Do đó, VNPT đề xuất Cơ quan chủ trì soạn thảo xem xét, điều chỉnh để nội dung phù hợp với tiêu đề quy định.</p>	Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch tiếp thu, điều chỉnh khoản 2 Điều 2 dự thảo Đề cương Luật
		<p>2. Điều 5 (Chính sách bảo vệ và phát huy giá trị DSVH)</p> <p>Tiêu đề của Điều 5 là chính sách bảo vệ và phát huy giá trị DSVH. Trong khi đó, nội</p>	

		<p>dụng khoản 2, 3, 4 đưa ra quy định về chính sách của Nhà nước bảo vệ di sản tư liệu. Do đó, VNPT đề xuất Cơ quan chủ trì soạn thảo xem xét, cân nhắc điều chỉnh để đảm bảo nội dung phù hợp với tiêu đề của quy định.</p>	<p>Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch tiếp thu và tách nội dung di sản tư liệu tại Điều 5 gộp vào Điều 56 dự thảo Đề cương Luật</p>
		<p>3. Điều 28 (Thẩm quyền quyết định xếp hạng di tích, hủy bỏ xếp hạng di tích)</p> <p>Dự thảo Đề cương quy định giao “Bộ trưởng Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch quy định trình tự, thủ tục, hồ sơ hủy bỏ xếp hạng di tích”.</p> <p>Trong khi đó, theo quy định tại khoản 4 Điều 14 Luật Ban hành văn bản quy phạm pháp luật 2015, “Quy định thủ tục hành chính trong thông tư của Bộ trưởng” là một trong các hành vi bị cấm. Như vậy, quy định giao Bộ trưởng Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch quy định trình tự, thủ tục, hồ sơ hủy bỏ xếp hạng di tích (quy định thủ tục hành chính) như Điều 28 dự thảo Đề cương là chưa phù hợp với quy định Luật Ban hành văn bản quy phạm pháp luật 2015. Do vậy, VNPT đề xuất Cơ quan chủ trì soạn thảo nghiên cứu, xem xét điều chỉnh quy định nêu trên.</p>	<p>Đã giải trình tại ý kiến của Bộ Y Tế.</p>
		<p>4. Điều 57 (Phân loại bảo tàng)</p>	

		Điều 3 dự thảo Đề cương đưa ra khái niệm “bảo tàng số”. Trong khi đó, Điều 57 dự thảo Đề cương chưa có quy định bổ sung về loại hình bảo tàng số này. Do đó, VNPT đề xuất Cơ quan chủ trì soạn thảo xem xét, bổ sung quy định về “bảo tàng số” để đảm bảo thống nhất các quy định trong dự thảo Đề cương.	Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch tiếp thu, lược bỏ khái niệm bảo tàng số tại Điều 3 của Đề cương Luật Bảo tàng là một thiết chế được giao nhiệm vụ nghiên cứu, sưu tầm, bảo quản lâu dài các di sản văn hóa với mục đích trưng bày, giáo dục và giới thiệu di sản văn hóa. Trưng bày giới thiệu di sản văn hóa trên không gian số là một trong những giải pháp hiệu quả nhằm phát huy giá trị di sản văn hóa. Do vậy, việc trưng bày trên không gian số chỉ là một trong các hoạt động của bảo tàng.
II	SỞ VH TTDL/VHTT/VHTTTDL CÁC TỈNH, THÀNH PHỐ TRỰC THUỘC TRUNG ƯƠNG		
1	An Giang	Khái niệm và thuật ngữ liên quan: Đề nghị cơ quan soạn thảo xem xét, bổ sung, giải thích thuật ngữ “Số hóa di sản”.	Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch đề nghị bảo lưu, lý do: các nội dung này không cần phải quy định khái niệm trong Luật
2	Bà Rịa - Vũng Tàu	- Đề xuất nghiên cứu, bổ sung những quy định cụ thể về trường hợp điều chỉnh khoanh vùng các khu vực bảo vệ di tích; về hủy bỏ quyết định xếp hạng di tích.	Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch đề nghị bảo lưu, lý do: đã quy định trong nội dung dự thảo Đề cương

		<p>- Đề xuất, nghiên cứu, bổ sung các quy định cụ thể về khung kiến trúc công trình với hình thức về chiều cao, vật liệu và màu sắc cho tất cả khu vực bảo vệ II của di tích, áp dụng chung cho các di tích đã có công trình xây dựng (nhà dân, công trình khác..) nằm trong khu vực bảo vệ II của di tích (di tích quốc gia đặc biệt); đồng thời, xem xét, phân cấp thẩm quyền để địa phương chủ động cấp phép thực hiện.</p>	<p>Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch đề nghị bảo lưu, lý do: di tích có đặc điểm đa dạng về loại hình, phong phú về tích chất, khác nhau về quy mô... do đó khó có thể quy định chung khung kiến trúc công trình (chiều cao, vật liệu và màu sắc...) thuộc khu vực bảo vệ II của di tích.</p>
		<p>- Đề xuất, nghiên cứu, bổ sung những quy định cụ thể về thủ tục trình tự, lập, thẩm định, cấp phép khai quật khảo cổ học; phân cấp quản lý, thủ tục khai quật khẩn cấp theo quy định.</p>	<p>Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch đề nghị bảo lưu, lý do: đã quy định trong văn bản hướng dẫn thi hành luật</p>
		<p>- Đề xuất, nghiên cứu bổ sung các quy định cụ thể về quy trình, trình tự, thủ tục lập, thẩm định, phê duyệt phương án bảo vệ và khai quật, trục vớt tài sản chìm đắm dưới nước là DSVH; Phân cấp về thẩm quyền phê duyệt phương án, giấy phép khai quật khẩn cấp.</p>	<p>Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch tiếp thu, nghiên cứu bổ sung vào dự thảo – Bổ sung khái niệm “di sản văn hóa dưới nước”, “tài sản bị chôn giấu”, “tài sản bị chìm đắm” vào Điều 3 dự thảo Đề cương Luật</p>
		<p>- Hiện nay, chưa có quy định hướng dẫn về sử dụng nguồn kinh phí công đức để thực hiện hoạt động bảo vệ và phát huy giá trị DSVH (vật thể và phi vật thể). Đề xuất</p>	<p>Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch đề nghị bảo lưu, lý do: Chính phủ giao Bộ Tài chính quy định chi tiết về nội dung này</p>

		<p> nghiên cứu, bổ sung về cơ chế, chính sách huy động nguồn lực bảo vệ và phát huy giá trị di tích.</p>	
		<p>- Đề xuất, nghiên cứu, bổ sung các quy định về sửa chữa nhỏ di tích.</p>	<p>Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch đề nghị bảo lưu, lý do: đã có trong nội dung dự thảo Đề cương</p>
		<p>Phân cấp về thẩm quyền thẩm định, phê duyệt hồ sơ nhằm đảm bảo rút ngắn thời gian thực hiện.</p>	<p>Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch đề nghị bảo lưu, lý do: Luật Di sản văn hóa không quy định chi tiết đến nội dung này</p>
		<p>- Đề xuất, nghiên cứu, bổ sung các quy định về trách nhiệm của cơ quan được giao quản lý di tích, có chính sách hỗ trợ tiền lương cho người trực tiếp trông coi di tích và gắn trách nhiệm cụ thể khi để xảy ra các vi phạm tại di tích.</p>	<p>Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch đề nghị bảo lưu, lý do: đã quy định trách nhiệm của cơ quan được giao quản lý di tích tại Điều 69 dự thảo Đề cương. Đối với chính sách hỗ trợ lương cho người trực tiếp trông coi di tích và quy định trách nhiệm cụ thể khi để xảy ra các vi phạm tại di tích thuộc thẩm quyền của UBND cấp tỉnh, không quy định tại Luật Di sản văn hóa.</p>
		<p>- Đề xuất, nghiên cứu, bổ sung các quy định về cơ chế thực hiện xã hội hóa tài sản công (đối với di tích) về xác định được giá trị tài sản của di tích vào mục đích cho thuê, liên doanh, liên kết được quy định tại theo Nghị</p>	<p>Luật Di sản văn hóa là luật chuyên ngành, nên nội dung này không được quy định trong luật này.</p>

		<p>định số 151/2017/NĐ-CP ngày 26/12/2017 của Chính phủ quy định chi tiết một số điều của Luật Quản lý, sử dụng tài sản công.</p> <p>- Đề xuất, nghiên cứu, bổ sung tại Điều 72 Dự thảo Luật, có nêu “Nhà nước khuyến khích việc xã hội hóa hoạt động bảo vệ và phát huy giá trị DSVH” cần có nội dung cụ thể chính sách ưu tiên, khuyến khích trong việc huy động nguồn lực (xã hội hóa) để bảo vệ và phát huy giá trị di tích. Như chính sách thuế (giảm thuế hoặc miễn thuế hoạt động); sử dụng đất (miễn giảm thu tiền sử dụng đất) và chính sách đãi ngộ (tôn vinh, khen thưởng) cho những tổ chức, cá nhân đã có những đóng góp trong việc bảo tồn và phát huy DSVH.</p>	<p>Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch tiếp thu, sẽ nghiên cứu bổ sung quy định cụ thể về chính sách thuế; sử dụng đất và chính sách đãi ngộ vào Điều 72, 73 dự thảo Đề cương Luật khi triển khai xây dựng Luật.</p>
3	Bắc Ninh	<p>- Tại điểm C, khoản 1, Điều 24, cần làm rõ nghệ nhân được Nhà nước vinh danh cấp nào, thuộc loại hình DSVH phi vật thể cấp nào mới được trợ cấp hàng tháng;</p>	<p>Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch đề nghị bảo lưu, lý do:</p> <p>Quy định cụ thể về chính sách đãi ngộ đối với nghệ nhân nhân dân và nghệ nhân ưu tú đã có trong Nghị định 62/2014 và không có sự phân biệt đối với các loại hình di sản văn hoá phi vật thể.</p>

		<p>- Phân cấp việc thẩm định Hồ sơ trùng tu, tu bổ di tích quốc gia về cho UBND cấp tỉnh thực hiện;</p>	<p>Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch đề nghị bảo lưu, lý do: Luật Di sản văn hóa giao Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch thẩm quyền xếp hạng di tích quốc gia, trình Thủ tướng xếp hạng di tích quốc gia đặc biệt, vì vậy Luật Di sản văn hóa quy định giao Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch thẩm quyền thẩm định dự án tu bổ di tích quốc gia, quốc gia đặc biệt là phù hợp, bảo đảm tính xuyên suốt, tính hệ thống từ nhận diện giá trị của di tích, đến quản lý cũng như giám sát hiệu quả việc bảo vệ giá trị lịch sử, văn hóa của hệ thống di tích trên cả nước ở cấp độ quốc gia.</p>
		<p>- Đề nghị giữ nguyên khoản 1 Điều 43: "di vật cổ vật thuộc các hình thức sở hữu khác được mua bán, trao đổi, tặng cho và thừa kế ở trong nước và nước ngoài theo quy định của pháp luật. Qua thực tế cho thấy, việc cấm buôn bán cổ vật sẽ dẫn tới buôn lậu cổ vật, không khuyến khích người buôn bán cổ vật đăng ký cổ vật;</p>	<p>Dự thảo Đề cương luật chỉ quy định không cho phép mua bán trao đổi tặng cho cổ vật ở nước ngoài.</p>
		<p>- Điều 45, đề nghị bổ sung quy định trình tự thủ tục hồ sơ đưa di vật, cổ vật về Việt Nam;</p>	<p>Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch đề nghị bảo lưu, lý do: Điều 45 của Dự thảo Đề cương đã bổ sung quy định về trình tự, thủ tục, hồ sơ đưa di vật,</p>

		<p>cổ vật có nguồn gốc Việt Nam từ nước ngoài về nước (mua, hiến tặng, trao trả).</p>
	<p>- Nghiên cứu đề xuất có chính sách giảm thuế khi hồi hương các di vật, cổ vật từ nước ngoài về Việt Nam để khuyến khích tổ chức, cá nhân thực hiện.</p>	<p>Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch đề nghị bảo lưu, lý do: Luật Di sản văn hóa không quy định chính sách thuế. Tuy nhiên, hiện nay việc đưa di vật, cổ vật có nguồn gốc Việt Nam đã được Bộ Tài chính miễn giảm thuế nhập khẩu (Công văn số 16192/BTC-TCHQ ngày 02/11/2015 của Bộ tài chính về việc không thu thuế giá trị gia tăng các cổ vật có giá trị văn hóa, lịch sử của dân tộc Việt Nam bị lưu lạc ở nước ngoài nay được nhập khẩu trở lại, không vì mục đích thương mại, kinh doanh, chỉ để bảo tồn, gìn giữ giá trị lịch sử của dân tộc khi được Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch xác nhận là cổ vật)</p>
	<p>- Điều 58, bổ sung quy định về nhiệm vụ giáo dục DSVH thông qua các chương trình trải nghiệm; ứng dụng công nghệ thông tin và chuyển đổi số; xây dựng chương trình truyền thông quảng bá; xây dựng sản phẩm lưu niệm; tổ chức các hoạt động dịch vụ phục vụ khách tham quan tại bảo tàng.</p>	<p>Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch đề nghị bảo lưu, lý do: Đã có trong Điều 58 dự thảo Đề cương Luật</p>

4	Bình Dương	1. Bổ sung thuật ngữ và khái niệm: Tài nguyên di sản, tư liệu hóa, số hóa... trong Điều 3, Chương 1, đề cương Luật Di sản văn hóa (sửa đổi).	Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch đề nghị bảo lưu, lý do: các khái niệm “tài nguyên di sản, tư liệu hóa” không cần thiết phải quy định khái niệm trong Luật. Khái niệm “số hóa di sản văn hóa” đã được đưa vào Điều 3 dự thảo Đề cương Luật
		2. Về trình tự, thủ tục các bước thẩm định, phê duyệt chủ trương, phê duyệt dự án đều không có quy định riêng về tu bổ di tích đối với nguồn vốn xã hội hóa. Đề nghị có những quy định riêng đối với việc tu bổ, tôn tạo và phục hồi di tích từ nguồn xã hội hóa, đảm bảo nguyên tắc bảo tồn di tích theo quy định chung nhưng vẫn có chính sách thúc đẩy, khuyến khích mọi nguồn lực xã hội đầu tư nhanh chóng, thuận lợi cho công tác tu bổ di tích.	Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch đề nghị bảo lưu, lý do: Luật chỉ quy định về thẩm quyền thẩm định dự án... không quy định về nguồn vốn thực hiện dự án tu bổ
5	Bình Thuận	Tại khoản 1, Điều 72 của Đề cương chi tiết Luật Di sản văn hóa (sửa đổi) về “Quy định xã hội hóa trong hoạt động bảo vệ và phát huy giá trị di tích”; nghiên cứu, xem xét đưa nội dung cụ thể việc “hướng dẫn về các bước quy trình, thủ tục cụ thể để chọn các tổ chức, doanh nghiệp thực hiện quản lý, phát huy giá trị di tích theo quy định của pháp luật về xã hội hóa, nhằm bảo đảm đúng quy	Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch đề nghị bảo lưu, lý do: Không quy định xã hội hóa hoạt động quản lý di tích để thực hiện đúng quy định tại Điều 5 Luật Di sản văn hóa. Quy trình, thủ tục chọn các tổ chức, doanh nghiệp thực hiện phát huy giá trị di tích sẽ được nghiên cứu bổ sung tại các văn bản hướng dẫn dưới Luật.

		định của pháp luật về quản lý tài sản công, về quản lý đất đai và về đầu tư”.	
6	Cần Thơ	1 - Trang 1: Điều 3. Mục 1. Đề nghị bổ sung cụm từ “DSVH vật thể”.	Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch đề nghị bảo lưu
		2. Trang 2: Điều 3, Mục 3. Đề nghị bổ sung cụm từ (thế giới, quốc gia); Mẫu vật, hiện vật thiên nhiên.	Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch đề nghị bảo lưu, lý do: Khái niệm di vật, cổ vật, bảo vật quốc gia đã bao gồm di vật, mẫu vật thiên nhiên.
		3. Trang 8: Mục 1. DI TÍCH LỊCH SỬ - VĂN HÓA, DANH LAM THẮNG CẢNH, đề nghị bổ sung cụm từ “tài nguyên thiên nhiên” đi kèm với “danh lam thắng cảnh”.	Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch đề nghị bảo lưu, lý do:
		4. Trang 8: Điều 27. đề nghị bổ sung cụm từ “tài nguyên thiên nhiên” đi kèm với “danh lam thắng cảnh”.	Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch đề nghị bảo lưu, lý do:
		5. Trang 11: Điều 45. Đề nghị bổ sung cụm từ “mẫu vật, hiện vật” vào câu (Đưa di vật, mẫu vật, hiện vật, cổ vật có nguồn gốc Việt Nam từ nước ngoài nước).	Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch đề nghị bảo lưu, lý do: Khái niệm di vật, cổ vật, bảo vật quốc gia đã bao gồm di vật, mẫu vật thiên nhiên.
		6. Trang 11: Điều 46. Đề nghị bổ sung cụm từ “mẫu vật, hiện vật” vào câu (Xử lý di vật, mẫu vật, hiện vật, cổ vật bảo vật quốc gia tịch thu được do tìm kiếm, mua bán, vận chuyển, xuất khẩu, nhập khẩu trái phép..	Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch đề nghị bảo lưu, lý do: Khái niệm di vật, cổ vật, bảo vật quốc gia đã bao gồm di vật, mẫu vật thiên nhiên.

7	Đắk Lắk	<p>- Tại khoản 1, Điều 14 của Dự thảo Luật có quy định trách nhiệm của Chủ tịch Ủy ban nhân dân tỉnh, thành phố trực thuộc Trung ương thực hiện chế độ báo cáo kiểm kê hàng năm, đề nghị nghiên cứu điều chỉnh theo hướng “định kỳ 2 năm hoặc ba năm 1 lần là phù hợp, lý do việc tổ chức thực hiện kiểm kê rất mất nhiều thời gian hơn so với thời gian Luật định.</p>	<p>Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch đề nghị bảo lưu, lý do: Di sản văn hoá phi vật thể phụ thuộc vào người thực hành nên việc cập nhật báo cáo kiểm kê để thấy sự thay đổi của di sản thông qua thực hành của con người cụ thể, qua đó mới đánh giá được sức sống, thực trạng di sản.</p>
		<p>- Cũng tại Điều 14, đề nghị nghiên cứu, bổ sung thêm một khoản quy định thẩm quyền của Chủ tịch Ủy ban nhân dân tỉnh, thành phố trực thuộc Trung ương trong việc quyết định công bố Danh mục DSVH phi vật thể và cấp Giấy chứng nhận DSVH phi vật thể cấp tỉnh (tương tự như xếp hạng di tích cấp tỉnh) thực hiện theo Thông tư hướng dẫn của Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch, nhằm hướng đến phân cấp quản lý mạnh mẽ cho địa phương, giảm thủ tục hành chính, để kịp thời bảo vệ và phát huy giá trị DSVH phi vật thể.</p>	<p>Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch đề nghị bảo lưu, lý do: Di sản văn hoá phi vật thể không xếp hạng nên không phân chia cấp tỉnh, cấp quốc gia hay quốc tế.</p> <p>Việc đưa di sản vào Danh mục quốc gia và các Danh sách của UNESCO là để bảo vệ di sản chứ không phải sự phân cấp hay xếp hạng di sản.</p>
		<p>- Tại Điều 21, quy định biện pháp bảo vệ và phát huy nghề thủ công truyền thống, dự thảo có thể hiện cụm từ: “Nhà nước có chính sách hỗ trợ thiết kế sản phẩm và”. Đề nghị</p>	<p>- Tiếp thu</p>

		<p> nghiên cứu, sửa lại cụm từ này cho rõ nghĩa hơn.</p> <p>- Tại Điều 28, đề nghị nghiên cứu, bổ sung thêm một khoản quy định thẩm quyền quyết định xếp hạng di tích, hủy bỏ xếp hạng di tích của Chủ tịch UBND tỉnh, thành phố đối với di tích cấp tỉnh.</p> <p>- Tại Điều 68, có quy định trách nhiệm của các bộ, ngành, đề nghị nghiên cứu, bổ sung trách nhiệm của Bộ Tài nguyên và Môi trường, Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn, do hai ngành này có liên quan đến công tác phối hợp khảo sát, lập hồ sơ khoa học đề nghị xếp hạng di tích, thực hiện quản lý, bảo vệ và phát huy giá trị đối với di tích quốc gia, quốc gia đặc biệt.</p>	<p>Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch giải trình như sau: Điều 30 Luật Di sản văn hóa đã quy định thẩm quyền quyết định xếp hạng di tích của Chủ tịch UBND tỉnh, thành phố đối với di tích cấp tỉnh. Về đề xuất quy định thẩm quyền hủy bỏ xếp hạng sẽ nghiên cứu, bổ sung trong quá trình soạn thảo Luật.</p> <p>Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch tiếp thu, đã bổ sung vào Điều 68 dự thảo Đề cương Luật</p>
8	Điện Biên	<p>Bổ sung thêm Điều hoặc Khoản có nội dung quy định trong chính sách bảo vệ và phát huy giá trị di tích (Chính sách cho người trông coi, bảo vệ di tích; khen thưởng cá nhân, tập thể có công phát hiện, bảo vệ, phát huy giá trị di tích. Chính sách khuyến khích và tạo điều kiện cho tổ chức, cá nhân tham</p>	<p>Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch đề nghị bảo lưu, lý do: Đã có trong nội dung dự thảo Đề cương Luật</p>

		gia đầu tư vào hoạt động bảo quản, khai thác, phát huy giá trị di tích).	
9	Đồng Tháp	Bổ sung vào Luật di sản quy định về nguồn chi và định mức chi công tác xây dựng hồ sơ khoa học đề nghị xếp hạng di tích, xây dựng hồ sơ khoa học DSVH phi vật thể, xây dựng hồ sơ khoa học di sản tư liệu, thành lập Ban pháp lý di tích được xếp hạng,...bằng cách ban hành các Nghị định, Thông tư, Hướng dẫn, Quyết định của Bộ Văn hoá, Thể thao và Du lịch để các địa phương thực hiện thống nhất;	Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch đề nghị bảo lưu, lý do: nội dung này được quy định tại văn bản dưới Luật.
		Về ảnh khảo tả di tích nên điều chỉnh kích thước 9 x 12 thành 10 x 15; băng, đĩa ghi phim văn hóa phi vật thể không còn phù hợp đề nghị điều chỉnh hình thức lưu trữ khác, phù hợp hơn.	Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch đề nghị bảo lưu, lý do: kích cỡ ảnh chụp di tích sẽ quy định tại văn bản dưới Luật; Không có quy định về đĩa ghi phim di sản văn hóa phi vật thể trong Luật Di sản văn hóa.
		2. Hiện tại theo quy định hiện hành khi xem xét xếp hạng di tích không bắt buộc di tích đó được cấp quyền sử dụng đất, dẫn đến một số nơi di tích bị lấn chiếm hoặc chưa được cấp quyền sử dụng đất. Đề nghị quy định mới cần đưa nội dung bắt buộc phải có giấy chứng nhận quyền sử dụng đất mới xem xét lập hồ sơ khoa học đề nghị xếp hạng di tích.	Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch đề nghị bảo lưu, lý do: việc lấn chiếm di tích thuộc vấn đề về quản lý, chưa có giấy chứng nhận quyền sử dụng đất liên quan đến quyền sở hữu.

		<p>3. Đối với dự thảo Luật Di sản văn hoá (sửa đổi): tại Điều 32, đề nghị bổ sung định mức kinh phí để trao đổi, tiếp nhận hiện vật, kỷ vật vào di tích; Điều 72 trong phần phát huy giá trị di tích, đề nghị bổ sung quy định về chức năng hoạt động Kinh doanh dịch vụ du lịch tại di tích (quy định rõ về cơ chế, chức năng thẩm quyền hoạt động kinh doanh dịch vụ du lịch tại di tích). Tạo cơ sở pháp lý để triển khai thực hiện trong thực tiễn, góp phần nâng cao hiệu quả công tác phát huy giá trị di tích; phát triển kinh tế - xã hội và nâng cao đời sống của nhân dân địa phương.</p>	<p>Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch đề nghị bảo lưu, lý do: Quy định định mức kinh phí để trao đổi, tiếp nhận hiện vật, kỷ vật vào di tích và quy định về chức năng hoạt động kinh doanh dịch vụ du lịch tại di tích là vấn đề cụ thể, được quy định tại văn bản dưới Luật</p>
10	Gia Lai	<p>Tại Chương VII. Quản lý nhà nước về di sản văn hoá, nên có quy định cơ quan ban hành/hướng dẫn về kinh phí xây dựng hồ sơ khoa học di tích.</p>	<p>Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch tiếp thu, nghiên cứu bổ sung vào khoản 5 Điều 69 dự thảo Đề cương Luật</p>
11	Hà Giang	<p>(1) Điều 14. Kiểm kê và Danh mục quốc gia DSVH phi vật thể 1. Chủ tịch Ủy ban nhân dân tỉnh, thành phố trực thuộc Trung ương (sau đây gọi chung là cấp tỉnh) tổ chức kiểm kê DSVH phi vật thể ở địa phương và lựa chọn, lập hồ sơ khoa học để đề nghị Bộ trưởng Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch đưa vào Danh mục quốc gia DSVH phi vật thể và thực hiện chế độ báo cáo kiểm kê</p>	<p>Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch đề nghị bảo lưu, lý do: Di sản văn hoá phi vật thể phụ thuộc vào người thực hành nên việc cập nhật báo cáo kiểm kê để thấy sự thay đổi của di sản thông qua thực hành của con người cụ thể, qua đó mới đánh giá được sức sống, thực trạng di sản.</p>

	hàng năm. Đề nghị bỏ từ hàng năm thay bằng theo quy định.	
	<p>(2) Điều 16, Trách nhiệm bảo vệ DSVH phi vật thể</p> <p>2. DSVH phi vật thể sau khi được đưa vào Danh mục quốc gia di sản văn hóa phi vật thể và các Danh sách của UNESCO phải xây dựng kế hoạch, đề án bảo vệ và phát huy giá trị và có chế độ báo cáo định kỳ mỗi hai năm. Đề nghị bỏ từ mỗi hai năm thay bằng theo quy định.</p>	Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch tiếp thu và sửa thành “hai năm một lần”
	<p>(3) Điều 24. Chính sách tôn vinh và đãi ngộ nghệ nhân</p> <p>Đề nghị bổ sung thêm khoản 4: Đối với các nghệ nhân chưa đủ tiêu chuẩn trình Chủ tịch nước phong tặng danh hiệu, Chính phủ quy định thẩm quyền của UBND cấp tỉnh, thành phố có hình thức khen thưởng phù hợp.</p>	Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch tiếp thu
	<p>(4) Điều 28, Thẩm quyền quyết định xếp hạng di tích, hủy bỏ xếp hạng di tích</p> <p>Điểm đ khoản 2: Cảnh quan thiên nhiên đẹp hoặc địa điểm có sự kết hợp giữa cảnh quan thiên nhiên với công trình kiến trúc, nghệ thuật hoặc khu vực thiên nhiên có giá trị khoa học về địa chất, địa mạo, địa lý, đa dạng sinh học, hệ sinh thái đặc thù. Đề nghị bổ sung:</p>	Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch tiếp thu, sẽ nghiên cứu bổ sung trong giai đoạn soạn thảo Luật

		<p>“cảnh quan thiên nhiên hoặc địa điểm có sự kết hợp giữa cảnh quan thiên nhiên với sản phẩm lao động (ruộng bậc thang); công trình kiến trúc có giá trị thẩm mỹ tiêu biểu”.</p>	
		<p>(5) Điều 30. Quy định về các khu bảo vệ di tích.</p> <p>Đề nghị bổ sung thêm khoản 3, Quy định về cải tạo, xây dựng các công trình, nhà ở của dân (không phải là yếu tố gốc cấu thành di tích đã có từ trước khi di tích xếp hạng).</p>	Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch tiếp thu, sẽ nghiên cứu bổ sung quy định cụ thể vào Điều 30 dự thảo Đề cương khi triển khai xây dựng Luật
		<p>(6) Điều 69. Nội dung và trách nhiệm của Ủy ban nhân dân cấp tỉnh. - Khoản 1 và khoản 2 đề nghị chỉnh sửa, bổ sung như sau: Ban hành các văn bản về quản lý, bảo vệ và phát huy giá trị DSVH vật thể và phi vật thể trên địa bàn của UBND cấp tỉnh; bố trí nguồn lực để bảo vệ và phát huy di sản văn hóa; phân cấp, ủy quyền cho cấp huyện và các tổ chức, cá nhân quản lý, bảo vệ và phát huy giá trị di sản.</p>	Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch tiếp thu, đã bổ sung khoản 5 Điều 59 dự thảo Đề cương Luật
12	Hà Nam	<p>- Tại Điều 3 và các nội dung trong dự thảo Luật, đề nghị xem xét bổ sung thêm khái niệm “Số hóa di sản DSVH” và các quy định liên quan.</p>	Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch đề nghị bảo lưu, lý do: Khái niệm “số hóa di sản văn hóa” đã được đưa vào Điều 3 dự thảo Đề cương Luật
		<p>- Tại Điều 5, đề nghị bổ sung thêm về phần chính sách ưu đãi trong hoạt động bảo vệ và</p>	Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch tiếp thu

		<p>phát huy giá trị văn hóa phi vật thể. Vì trong điều này mới chỉ nhắc đến chính sách ưu đãi đối với DSVH vật thể, di sản tư liệu.</p>	
		<p>- Tại Điều 30, quy định về các khu vực bảo vệ di tích đề nghị nghiên cứu sửa đổi khoản 4 về khu vực bảo vệ II của di tích để phù hợp với yêu cầu thực tiễn (trong đô thị khác vùng nông thôn...) và phù hợp với từng loại hình di tích (di tích kiến trúc nghệ thuật khác di tích danh lam thắng cảnh).</p>	<p>Đã giải trình tại ý kiến của Tòa án nhân dân tối cao</p>
		<p>- Tại Điều 60, đề nghị bổ sung cụm từ “hoạt động” vào sau cụm từ “giấy phép”, vì nếu chỉ nói nguyên việc cấp giấy phép bảo tàng công lập thì chưa rõ nghĩa.</p>	<p>Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch tiếp thu ý kiến về cấp phép hoạt động bảo tàng ngoài công lập, bổ sung vào Dự thảo.</p>
		<p>- Tại Điều 63, đề nghị bổ sung các quy định cụ thể hơn. Vì hiện nay ở các địa phương, nhiều cơ quan, tổ chức cá nhân đã thành lập phòng, nhà truyền thống nhưng trong Luật Di sản văn hóa và các văn bản hướng dẫn thi hành Luật chưa có quy định cụ thể về điều kiện thành lập, trình tự, thủ tục, công tác quản lý nhà nước, chuyên môn đối với các phòng, nhà truyền thống.</p>	<p>Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch đề nghị bảo lưu, lý do: Thiết chế Phòng, Nhà Truyền thống không thuộc phạm vi điều chỉnh của Luật Di sản văn hóa. Đối với di sản văn trong nhà truyền thống, nhà lưu niệm, được quy định tại Điều 52, Luật Di sản văn hóa: “Di sản văn hóa có trong nhà truyền thống, nhà lưu niệm phải được bảo vệ và phát huy giá trị theo quy định của Luật này.”</p>

		- Tại Điều 66, khoản 2 đề nghị bổ sung thêm quy định Chính phủ ban hành Nghị định quy định về bảo vệ và quản lý di sản văn hóa vật thể. Vì trong Điều này chỉ nói đến việc bảo vệ và quản lý DSVH và thiên nhiên thế giới, di sản văn hóa phi vật thể và di sản tư liệu.	Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch đề nghị bảo lưu, lý do: khoản 2 Điều 66 quy định riêng cho di sản văn hóa được UNESCO công nhận, ghi danh.
13	Hung Yên	- Tại Điều 9. Quyền và nghĩa vụ của tổ chức, cá nhân đối với di sản văn hóa. - Khoản 4: Nên bỏ cụm từ: ... do mình tìm được...	Đã tiếp thu và bổ sung thêm cụm từ “di sản tư liệu” dự thảo Đề cương Luật
		- Khoản 5: Bổ sung thêm cụm từ: di sản tư liệu. Viết thành: Ngăn chặn... sử dụng trái phép DSVH vật thể, di sản tư liệu.	Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch đã tiếp thu và chỉnh sửa tại Khoản 4 Điều 11 dự thảo Đề cương Luật
		3. Tại Khoản 4. Điều 11. Quyền và nghĩa vụ của tổ chức, cá nhân quản lý trực tiếp DSVH viết thành: Tạo điều kiện thuận lợi cho tổ chức, cá nhân tham quan, du lịch, tiếp cận, nghiên cứu DSVH.	Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch đã tiếp thu và chỉnh sửa tại Khoản 4 Điều 11 dự thảo Đề cương Luật
		4. Tại Khoản 2. Điều 16. Trách nhiệm bảo vệ DSVH phi vật thể viết thành: 2. DSVH phi vật thể... và báo cáo định kỳ 2 năm một lần.	Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch đã tiếp thu
		5. Một số ý kiến chung như sau: - Luật Di sản văn hóa chưa có quy định, tiêu chí cụ thể về một số danh hiệu được	Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch giải trình như sau: Luật Di sản văn hóa đã

		UNESCO ghi danh (hoạt động giám sát, hoạt động bảo vệ và phát huy giá trị DSVH đã được UNESCO ghi danh; tăng cường bảo vệ và bảo đảm an toàn cho các DSVH và thiên nhiên thế giới...);	quy định nguyên tắc chung và cụ thể hóa tại các nghị định (đối với Di sản Thế giới là Nghị định số 109/2017/NĐ-CP ngày 27/9/2017 của Chính phủ)
		- Chưa có quy định về chính sách ưu đãi, miễn giảm thuế cho các đơn vị, doanh nghiệp có đóng góp trong lĩnh vực bảo vệ và phát huy giá trị của DSVH...	Đã giải trình tại ý kiến của Bộ Tài chính
		- Bổ sung quy định về quản lý, bảo vệ và phát huy giá trị DSVH và thiên nhiên thế giới tại Việt Nam;	Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch đề nghị bảo lưu, lý do: Chính phủ đã ban hành Nghị định số 109/2017/NĐ-CP quy định về quản lý, bảo vệ và phát huy giá trị Di sản Văn hóa và Thiên nhiên Thế giới tại Việt Nam.
		- Bổ sung quy định về thành lập Quỹ bảo vệ di sản.	Đã giải trình tại ý kiến của Tài chính và Bộ Nội vụ
		- Bổ sung xây dựng cơ chế chính sách đãi ngộ, trợ cấp hàng tháng; khen thưởng đối với những người trực tiếp tham gia hoạt động quản lý, bảo vệ và phát huy giá trị DSVH (thuộc Tổ quản lý; tổ, người trực tiếp trông coi bảo vệ di tích).	Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch giải trình như sau: trách nhiệm quản lý đã được quy định tại Điều 69 dự thảo Đề cương
		- Nghiên cứu, bổ sung chi tiết, cụ thể hơn nội dung phân cấp quản lý. Cần có quy định cụ thể hơn trách nhiệm của các cấp, các	Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch giải trình như sau: Đề cương đã quy định thẩm quyền, nguyên tắc quản lý nhà

		<p>ngành và các tổ chức, cá nhân trong việc quản lý, bảo vệ và phát huy giá trị di tích, như: Phân cấp thẩm quyền thẩm định, phê duyệt dự án tu bổ di tích; cần có sự thống nhất về thẩm quyền thẩm định Báo cáo kinh tế- kỹ thuật tu bổ di tích quy định tại Luật Xây dựng và quy định tại các Luật hiện hành liên quan để tránh sự chồng chéo, lúng túng khi triển khai thực hiện tại các địa phương.</p>	<p>nước, các nội dung chi tiết sẽ được nghiên cứu, quy định trong luật</p>
14	Lạng Sơn	<p>- Tại Điều 3 (giải thích từ ngữ) đề nghị bổ sung, làm rõ thêm một số thuật ngữ thường xuyên sử dụng trong hệ thống các văn bản quy phạm, văn bản hành chính và một số thuật ngữ mới phát sinh trong thực tiễn như: quản lý DSVH, bảo tồn DSVH, bảo vệ DSVH; phát huy giá trị DSVH; số hóa di sản, di sản số...và các thuật ngữ liên quan khác.</p>	<p>Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch tiếp thu, đã tách khái niệm “bảo vệ và phát huy giá trị di sản văn hóa” thành 2 khái niệm “bảo vệ di sản văn hóa” và “phát huy giá trị di sản văn hóa” và bổ sung khái niệm “bảo tồn di sản văn hóa”, “số hóa di sản văn hóa” vào Điều 3 dự thảo Đề cương. Đối với khái niệm “quản lý di sản văn hóa” sẽ nghiên cứu trong quá trình soạn thảo Luật.</p>
		<p>- Tại Điều 13 (các biện pháp bảo vệ, phát huy giá trị DSVH phi vật thể) ngoài các khoản đã nêu trên, đề nghị xem xét bổ sung thêm điều, khoản về việc xây dựng thành lập mô hình quản lý, mô hình sinh hoạt, thực hành DSVH phi vật thể...và các mô hình</p>	<p>Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch tiếp thu</p>

		<p>liên quan khác. Nhằm huy động, tập hợp, phát huy vai trò của các nghệ nhân, chủ thể văn hóa, cộng đồng trong công tác bảo tồn, phát huy giá trị DSVH phi vật thể.</p>	
		<p>- Tại Điều 14 (Kiểm kê và Danh mục quốc gia DSVH phi vật thể) hiện nay ở lĩnh vực DSVH vật thể có quy định tiêu chí chung đối với di tích lịch sử văn hóa, tiêu chí riêng cho từng quy mô, cấp độ di tích cấp tỉnh, cấp quốc gia, quốc gia đặc biệt. Tuy nhiên, ở lĩnh vực DSVH phi vật thể mới chỉ quy định về việc lựa chọn, lập hồ sơ khoa học để đề nghị Bộ trưởng Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch đưa vào Danh mục quốc gia, chưa có quy định tiêu chí chung đối với DSVH phi vật thể, tiêu chí riêng cho từng quy mô, cấp độ DSVH phi vật thể để đưa vào danh mục cấp tỉnh, cấp quốc gia và các quy mô, cấp độ khác để đảm bảo sự đồng bộ, toàn diện ở cả hai lĩnh vực. Đồng thời đáp ứng yêu cầu quản lý, phân cấp ở từng ngành, lĩnh vực, ở trung ương, địa phương theo quy định hiện nay. Do vậy, đề nghị nghiên cứu, xem xét bổ sung, làm rõ thêm các nội dung trên.</p>	<p>Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch đề nghị bảo lưu, lý do: Di sản văn hoá phi vật thể không xếp hạng nên không phân chia cấp tỉnh, cấp quốc gia hay quốc tế.</p> <p>Việc đưa di sản vào Danh mục quốc gia và các Danh sách của UNESCO là để bảo vệ di sản chứ không phải sự phân cấp hay xếp hạng di sản.</p>
		<p>- Tại Mục 1, Chương IV (Bảo vệ, phát huy giá trị DSVH phi vật thể ngoài các điều khoản đã nêu trong dự thảo, đề nghị xem xét</p>	<p>Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch tiếp thu, trong quá trình soạn thảo Luật sẽ nghiên cứu mô hình quản lý di tích để</p>

		<p>bổ sung quy định về mô hình quản lý di tích, phân cấp quản lý di tích, việc thành lập Ban quản lý di tích tương ứng với quy mô, loại hình di tích (lịch sử, văn hóa, danh lam thắng cảnh, kiến trúc nghệ thuật, hỗn hợp...) nhằm thiết lập cơ chế phù hợp để thực hiện có hiệu quả việc phân cấp quản lý di sản tạo sự đồng bộ thống nhất trong cả nước theo từng quy mô, cấp độ di sản. Mạnh dạn phân cấp, phân quyền về địa phương trên cơ sở phát huy vai trò của người đứng đầu cơ quan, ngành, địa phương, đơn vị; tăng thẩm quyền gắn với nâng cao trách nhiệm và các chế tài xử lý; xây dựng cơ chế kiểm tra, giám sát chặt chẽ theo từng cấp: giữa trung ương với tỉnh, giữa tỉnh với huyện, giữa huyện với xã... theo quy định của pháp luật. Đồng thời đảm bảo đồng bộ, thống nhất với Luật tín ngưỡng, tôn giáo (về việc thành lập ban quản lý, người đại diện cơ sở tín ngưỡng là di tích).</p>	<p>quy định cụ thể Điều 67, 68, 69 dự thảo Đề cương Luật</p>
		<p>- Tại Điều 32, Chương IV (Tiếp nhận hiện vật vào di tích) đề nghị điều chỉnh là rõ thêm là “tiếp nhận, quản lý hiện vật, tượng, đồ thờ tại di tích”. Bởi hiện nay trong các di tích, đặc biệt là các di tích thuộc loại hình kiến trúc nghệ thuật (nhóm cơ sở tín ngưỡng) bên</p>	<p>Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch đề nghị bảo lưu, lý do: tượng, đồ thờ trong di tích cũng chính là hiện vật thuộc di tích</p>

		<p>cạnh các hiện vật chung, việc cung tiến/thay thế tượng, đồ thờ ngày càng nảy sinh và xuất hiện phổ biến trong thực tế. Tuy nhiên, trong Luật và các văn bản hướng dẫn thi hành Luật vẫn chưa quy định cụ thể gây khó khăn trong việc thực hiện ở cơ sở.</p>	
		<p>Trong dự thảo đã sử dụng chung thuật ngữ là bảo vệ và phát huy giá trị DSVH. Tuy nhiên, nên phân tách làm rõ thêm thế nào là bảo vệ, thế nào là bảo tồn, thế nào là phát huy.</p>	<p>Đã giải trình tại ý kiến của UBND tỉnh Lạng Sơn</p>
15	Lào Cai	<p>- Bổ sung quy định về thẩm quyền cấp lại Bằng xếp hạng di tích tại Điều 28 của Đề cương Luật Di sản văn hóa, sửa thành “Thẩm quyền quyết định xếp hạng di tích, hủy bỏ xếp hạng di tích, cấp lại Bằng xếp hạng di tích”.</p>	<p>Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch đề nghị bảo lưu, lý do: Luật Di sản văn hóa chỉ quy định xếp hạng, hủy bỏ xếp hạng di tích (không xếp hạng lại di tích)</p>
		<p>- Đề nghị bổ sung quy định chi tiết về việc huy động nguồn vốn xã hội hóa, hoạt động đấu giá, đấu thầu quyền quản lý và khai thác di tích khi họ tự bỏ vốn đầu tư tu bổ di tích để làm căn cứ thống nhất triển khai thực hiện vào khoản 1 Điều 72 của Đề cương Luật Di sản văn hóa (sửa đổi).</p> <p>Lý do: Một số di tích thuộc loại hình danh lam thắng cảnh (hang động, núi, thác...) để</p>	<p>Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch đề nghị bảo lưu, lý do: Đề cương đã quy định đến các hoạt động xã hội hóa trong hoạt động bảo vệ và phát huy giá trị di tích. Đấu thầu, đấu giá được quy định bởi pháp luật khác</p>

		<p>khai thác và phát huy giá trị gắn với phát triển du lịch thì cần nguồn kinh phí lớn để đầu tư, tôn tạo. Tuy nhiên, đối với những địa phương có thu ngân sách thấp sẽ khó khăn bố trí kinh phí đầu tư tu bổ, tôn tạo; trong khi đó nhiều tổ chức, cá nhân có nhu cầu đầu tư kinh phí tu bổ để được tổ chức khai thác.</p>	
		<p>- Đề nghị đánh giá thêm những tác động xã hội của khoản 3 Điều 24 của Đề cương Luật Di sản văn hóa (sửa đổi); Quy trình xây dựng hồ sơ nghệ nhân ưu tú được xét duyệt qua hội đồng 3 cấp (Tỉnh, Bộ, Nhà nước), kết quả xét chọn được công bố trên các phương tiện thông tin đại chúng để lấy ý kiến nhân dân.</p>	
16	Long An	<p>Khoản 5, Điều 9, Chương II là “Ngăn chặn hoặc đề nghị cơ quan nhà nước có thẩm quyền ngăn chặn, xử lý kịp thời những hành vi phá hoại, chiếm đoạt, sử dụng trái phép DSVH vật thể” bổ sung thành: “Ngăn chặn hoặc đề nghị cơ quan nhà nước có thẩm quyền ngăn chặn, xử lý kịp thời những hành vi phá hoại, chiếm đoạt, sử dụng trái phép DSVH vật thể, di sản tư liệu”.</p>	<p>Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch đã tiếp thu và bổ sung cụm từ “di sản tư liệu” tại Điều 9 dự thảo Đề cương Luật</p>

17	Phú Thọ	- Điều 3, khoản 8: Đề nghị bổ sung khái niệm “Tur liệu hóa”, “Số hóa” di sản văn hóa.	Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch đề nghị bảo lưu, lý do: các nội dung này không cần thiết phải quy định khái niệm trong Luật
		- Điều 14, khoản 2: đề nghị thay thế từ Giấy chứng nhận thành Bằng chứng nhận (vì DSVH phi vật thể được đưa vào Danh mục DSVH phi vật thể quốc gia cũng có giá trị tương đương với Bằng xếp hạng di tích cấp quốc gia).	Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch đề nghị bảo lưu, lý do: Không có xếp hạng đối với di sản văn hóa phi vật thể nên không phân chia bằng cấp. Việc dùng từ Giấy chứng nhận không làm suy giảm giá trị của việc đưa các di sản vào Danh mục để bảo vệ.
		- Điều 16, khoản 2: đề nghị sửa lại thành “Các Bộ, ngành, địa phương nơi có DSVH phi vật thể được đưa vào Danh mục DSVH phi vật thể quốc gia và Danh sách của UNESCO phải xây dựng kế hoạch, đề án bảo vệ, phát huy giá trị DSVH và có chế độ báo cáo định kỳ hai năm một lần”;	Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch đề nghị bảo lưu, lý do: Các bộ, ngành không xây dựng kế hoạch, đề án bảo vệ mà chính quyền địa phương trực tiếp thực hiện
		- Điều 17: đề nghị bổ sung một số quy định cụ thể về các biện pháp bảo vệ và phát triển tiếng nói, chữ viết của các dân tộc Việt Nam;	Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch đề nghị bảo lưu, lý do: Điều 17 được lấy lại từ Điều 21 Luật Di sản văn hóa 2009
		- Từ Điều 17 đến Điều 23: đề nghị sắp xếp thứ tự theo đúng 07 loại hình quy định tại Điều 12;	Tiếp thu

		<p>- Điều 21: đề nghị bổ sung đầy đủ quy định tại gạch đầu dòng thứ 3;</p>	<p>Tiếp thu (được hiểu là góp ý cho Điều 22)</p>
		<p>- Điều 35, khoản 2: Đề nghị nêu rõ “Bổ sung quy định giao Bộ trưởng Bộ VH-TT-DL quy định cụ thể trình tự, thủ tục thẩm định dự án cải tạo, xây dựng các công trình nằm ngoài các khu vực bảo vệ di tích mà xét thấy có khả năng ảnh hưởng xấu đến cảnh quan thiên nhiên và môi trường - sinh thái của di tích”.</p>	<p>Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch tiếp thu, bổ sung, chỉnh sửa khoản 2 Điều 35 dự thảo Đề cương Luật</p>
		<p>- Điều 39, khoản 1: Đề nghị sửa lại là: “Quy định giao cho cơ quan có thẩm quyền quản lý về văn hóa ở địa phương”.</p>	<p>Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch đề nghị bảo lưu, lý do: Di vật, cổ vật được khảo cổ cần được nghiên cứu, đánh giá giá trị trên cơ sở dữ liệu khoa học cấp quốc gia (những giá trị về lịch sử, văn hóa, chủ quyền quốc gia). Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch có chức năng, nguồn lực để đánh giá giá trị, bảo quản tốt di vật, cổ vật và xác định giá trị, từ đó đề xuất địa phương quản lý và phát huy hiệu quả nhất di sản văn hóa của dân tộc.</p>
		<p>- Điều 40: Đề nghị: Không bổ sung quy định về thẩm quyền cấp Bằng chứng nhận bảo vật quốc gia. Lý do: Đã có quy định trình tự, thủ tục công nhận bảo vật quốc gia, đề nghị</p>	<p>Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch đề nghị bảo lưu, lý do: Việc cấp Chứng nhận bảo vật quốc gia tương tự như quy định về xếp hạng di tích quốc gia</p>

		<p>chỉ bổ sung “có Bằng công nhận/chứng nhận bảo vật quốc gia kèm theo sau khi được Thủ tướng quyết định công nhận” (Tương tự quy định về việc xếp hạng di tích cấp tỉnh, quốc gia, quốc gia đặc biệt: theo trình tự, thủ tục xếp hạng, khi có Quyết định xếp hạng thì kèm theo Bằng xếp hạng di tích).</p>	<p>đặc biệt và cấp bằng di tích quốc gia đặc biệt (Điều 30 Luật Di sản văn hóa được sửa đổi tại khoản 11, Điều 1 Luật sửa đổi một số điều của Luật Di sản văn hóa)</p>
		<p>- Điều 68: Đề nghị bổ sung trách nhiệm của Bộ Tài nguyên và Môi trường (liên quan đến công tác quản lý đất đai, cấp Giấy chứng nhận QSDĐ,...);</p>	<p>Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch đề nghị bảo lưu, lý do: tiếp thu, bổ sung khoản 10, 11 Điều 68 dự thảo Đề cương Lập</p>
		<p>- Điều 72, khoản 1: đề nghị bổ sung mục d) Quy định về vinh danh các tổ chức, cá nhân có công lao đóng góp trong hoạt động bảo vệ và phát huy di sản văn hóa.</p>	<p>Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch đề nghị bảo lưu, lý do: Đã quy định tại điều 85 dự thảo Đề cương Luật</p>
		<p>- Điều 74: Đề nghị bổ sung, cụ thể hóa “DSVH phi vật thể có giá trị” thành: “DSVH phi vật thể được UNESCO ghi danh và di sản văn hóa phi vật thể được đưa vào Danh mục DSVH phi vật thể quốc gia”.</p>	<p>Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch đề nghị bảo lưu, lý do: đây là chính sách với di sản văn hóa phi vật thể nói chung</p>
18	Phú Yên	<p>- Tại khoản 1, Điều 14. Kiểm kê và Danh mục quốc gia DSVH phi vật thể: đề nghị xem xét, điều chỉnh “thực hiện chế độ báo cáo kiểm kê hàng năm” thành “thực hiện chế độ báo cáo kiểm kê 2 năm một lần”.</p>	<p>Tiếp thu</p>

		- Tại Điều 21: gạch đầu hàng thứ 3: Nhà nước có chính sách hỗ trợ thiết kế sản phẩm và” câu này chưa đầy đủ, xem xét bổ sung.	Tiếp thu
19	Quảng Nam	Bổ sung quy định về chức năng, nhiệm vụ... của Quỹ bảo vệ DSVH trong Luật Di sản văn hóa (sửa đổi)	Đã giải trình tại ý kiến của Bộ Tài chính, Bộ Nội vụ
20	Quảng Ninh	- Về tên gọi: Đề nghị điều chỉnh tên gọi “Luật Di sản văn hóa (sửa đổi)” thành “Luật Di sản”, trong đó bao gồm các quy định về quản lý và phát huy di sản văn hóa và di sản thiên nhiên.	Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch đề nghị bảo lưu, lý do: Luật Di sản văn hóa năm 2001 tiếp tục được bổ sung, sửa đổi năm 2009. Trong thời gian 20 năm thi hành, các quy định của Luật ngày càng được hoàn thiện, phù hợp với các điều ước quốc tế và các quy định của pháp luật trong nước. Đến nay chưa có bất kỳ tổ chức, cá nhân nào có ý kiến về việc điều chỉnh tên Luật. Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch sẽ nghiên cứu, xem xét về tên gọi của Luật trong giai đoạn soạn thảo.
		- Bổ sung các khái niệm: + Khái niệm Di sản số và các quy định về quản lý, bảo vệ di sản thông qua công nghệ số (từ năm 2013, UNESCO đã chính thức thông qua Hiến chương về Di sản số).	Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch đề nghị bảo lưu, lý do: các nội dung này không cần thiết phải quy định khái niệm trong Luật
		- Tại Điều 4, Điểm b, Điểm c: đề nghị bổ sung rõ nghĩa thế nào là “tài liệu số”, “tài	Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch đề nghị bảo lưu, lý do: nội dung này sẽ

	<p>liệu phi văn bản” đưa trong ngoặc để người triển khai kiểm kê, lập hồ sơ nắm bắt được và phân loại tránh nghiên cứu, lựa chọn sai di sản.</p>	<p>được thể hiện cụ thể tại các Thông tư chuyên môn sâu.</p>
	<p>+ Khái niệm Di sản kiến trúc đô thị và Di sản kiến trúc nông thôn.</p>	<p>Đã giải trình tại ý kiến của Tòa án nhân dân tối cao</p>
	<p>+ Khái niệm Đối tượng kiểm kê di tích (do hiện nay có sự hiểu khác nhau về Đối tượng kiểm kê di tích, nên việc đưa ra khái niệm là cần thiết để thống nhất một cách hiểu chung).</p>	<p>Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch tiếp thu, bổ sung khái niệm vào Điều 3 dự thảo Đề cương</p>
	<p>- Căn cứ tình hình thực tiễn, đề nghị bổ sung quy định cụ thể về quy mô, diện tích và tổng mức đầu tư đối với “trường hợp sửa chữa nhỏ không ảnh hưởng đến yếu tố gốc cấu thành di tích” được quy định tại khoản 1, Điều 34 Luật sửa đổi, bổ sung một số điều của Luật Di sản văn hóa.</p>	<p>Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch tiếp thu, sẽ nghiên cứu, bổ sung trong quá trình soạn thảo Luật</p>
	<p>- Bổ sung những quy định liên quan đến công tác quản lý, bảo tồn và phát huy giá trị Di sản thế giới không được quy định tại Luật này nhưng thuộc các Điều ước, Công ước quốc tế mà Việt Nam là nước thành viên tham gia thì được thực hiện theo các nội dung mà Việt Nam đã cam kết trong các Điều ước, Công ước quốc tế đó.</p>	<p>Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch đề nghị bảo lưu, lý do: Khoản 2 Điều 2 dự thảo Đề cương Luật đã quy định nội dung này</p>

		<p>- Tại Khoản 4, Điều 72: “Nhà nước có chính sách ưu đãi để khuyến khích tổ chức, cá nhân mang di vật, cổ vật có nguồn gốc từ Việt Nam về nước”. Đề nghị bổ sung thành “Nhà nước có chính sách ưu đãi để khuyến khích tổ chức, cá nhân mang di vật, cổ vật có nguồn gốc từ Việt Nam ở nước ngoài về nước”.</p>	
		<p>- Tại Điều 74: “Đầu tư ngân sách Nhà nước cho động bảo vệ và phát huy giá trị DSVH”. Đề nghị sửa thành “Đầu tư ngân sách Nhà nước cho hoạt động bảo vệ và phát huy giá trị DSVH”.</p>	<p>Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch tiếp thu, chỉnh sửa Điều 74 dự thảo Đề cương Luật</p>
		<p>- Bổ sung quy định về thẩm quyền công bố quyết định và tổ chức Lễ đón nhận bằng xếp hạng di tích các cấp.</p>	<p>Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch đề nghị bảo lưu, lý do: Luật không quy định thẩm quyền công bố Quyết định và tổ chức Lễ đón nhận bằng xếp hạng di tích các cấp</p>
21	Quảng Trị	<p>Chương IV. BẢO VỆ VÀ PHÁT HUY DI SẢN VĂN HOÁ VẬT THỂ</p> <p>- Đề nghị bổ sung thêm nội dung quy định cụ thể các tiêu chí để phân cấp quản lý di tích, những quy định rõ ràng về quyền lợi, trách nhiệm và nghĩa vụ của các tổ chức được giao quản lý, bảo vệ di sản văn hoá.</p>	<p>Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch tiếp thu, sẽ nghiên cứu bổ sung quy định rõ ràng, cụ thể về phân cấp quản lý di tích và quyền lợi, trách nhiệm, nghĩa vụ của các tổ chức được giao quản lý,</p>

			bảo vệ di sản văn hoá trong quá trình soạn thảo Luật.
		<p>- Đề nghị bổ sung thêm nội dung quy định thẩm quyền phê duyệt chủ trương đầu tư bảo tồn, tôn tạo chống xuống cấp đối với di tích quốc gia đặc biệt, di tích quốc gia, cụ thể:</p> <p>+ Đối với bảo tồn yếu tố gốc của di tích quốc gia đặc biệt phải có sự đồng ý của Thủ tướng Chính phủ, di tích quốc gia phải có sự đồng ý của Bộ Văn hoá, Thể thao và Du lịch.</p> <p>+ Đối với việc xây dựng các công trình phụ trợ không phải là yếu tố gốc của di tích quốc gia đặc biệt, di tích quốc gia như hàng rào, sân vườn... đề nghị phân cấp cho UBND tỉnh tổ chức thẩm định và phê duyệt.</p>	Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch đề nghị bảo lưu, lý do: Luật 2009 đã không quy định thẩm quyền phê duyệt chủ trương đầu tư. Tạo tính chủ động cho địa phương, rút ngắn thời gian, không phát sinh thủ tục hành chính.
		<p>- Đề nghị bổ sung nội dung quy định quy mô thăm dò thám sát, khai quật khảo cổ trong phạm vi, quy mô nhỏ (từ bao nhiêu m² trở xuống) giao cho UBND cấp tỉnh phê duyệt, phạm vi, quy mô lớn (từ bao nhiêu m² trở lên) sẽ do Bộ Văn hoá, Thể thao và Du lịch thẩm định, phê duyệt</p>	Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch đề nghị bảo lưu, lý do: giá trị lịch sử, văn hóa, khoa học của di tích khảo cổ không nằm ở quy mô diện tích khai quật. Kết quả khai quật cũng như công tác theo dõi các địa điểm khai quật cần chịu sự quản lý thống nhất của cơ quan Trung ương là Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch; Quy trình, thủ tục cấp phép khai quật hiện nay đã đơn giản hóa, dễ thực hiện (Dịch

			vụ công cấp độ 4) nên không cần thiết phải phân cấp.
22	Thái Nguyên	Tại Mục 1. Chương IV. Di tích lịch sử - văn hóa, danh lam thắng cảnh, đề nghị bổ sung: - Tại Điều 32. Tiếp nhận hiện vật vào di tích: + Bổ sung quy định cụ thể đối với danh mục hiện vật được đặt vào hệ thống đình, đền...	Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch đề nghị bảo lưu, lý do: Luật chỉ quy định nguyên tắc chung tiếp nhận hiện vật vào di tích (trong đó có đình, đền...), không quy định cụ thể danh mục hiện vật tiếp nhận vào đình, đền... để phù hợp với tính đa dạng về văn hóa của di sản văn hóa
		- Tại Điều 34. Quy định về bảo quản, tu bổ, phục hồi di tích, đối tượng kiểm kê di tích: + Bổ sung quy định cụ thể đối với trình tự, thủ tục, thẩm quyền xin ý kiến, cho ý kiến vào hồ sơ tu bổ di tích (quy định về cấp phép xây dựng; thẩm quyền quyết định tu bổ đối với di tích kiểm kê).	Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch đề nghị bảo lưu, lý do: Cấp phép xây dựng về tu bổ di tích được quy định bởi pháp luật về xây dựng; thẩm quyền quyết định tu bổ di tích kiểm kê được quy định tại Thông tư do Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch ban hành
		+ Bổ sung quy định cụ thể đối với việc bảo vệ các đối tượng kiểm kê di tích; quy trình, thủ tục đưa ra khỏi danh mục kiểm kê di tích.	Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch đề nghị bảo lưu, lý do: Điều 31, 33 dự thảo Đề cương đã quy định về bảo vệ các đối tượng kiểm kê di tích. Luật chưa quy định trình tự, thủ tục đưa đối tượng kiểm kê di tích vào danh mục kiểm kê, vì vậy không nên quy định quy trình, thủ tục đưa ra khỏi danh mục kiểm kê di tích.

23	Thanh Hóa	<p>Tại Điều 6. Trách nhiệm bảo vệ và phát huy giá trị DSVH và Điều 7. Phát huy giá trị DSVH Việt Nam (trang 2): Đề nghị gộp 02 điều này thành 01 Điều: “Trách nhiệm bảo vệ và phát huy giá trị DSVH”.</p> <p>Lý do: 02 Điều này đều quy định trách nhiệm phát huy giá trị DSVH.</p>	Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch đề nghị bảo lưu, lý do: để quy định rõ nội dung của 2 nhóm hoạt động
		<p>- Tại Điều 14 (trang 5). Kiểm kê và Danh mục quốc gia DSVH phi vật thể: Cụm từ “Chủ tịch Ủy ban nhân dân tỉnh, thành phố trực thuộc Trung ương (sau đây gọi chung là cấp tỉnh)”, đề nghị chuyển lên Điều 3. Giải thích từ ngữ;</p>	Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch đề nghị bảo lưu, lý do: không cần thiết phải giải thích từ ngữ đối với trường hợp trên
		<p>- Tại Điều 29 (trang 8). Thủ tục xếp hạng di tích: Đề nghị bổ sung “Quy định hồ sơ xếp hạng di tích và cơ quan thẩm quyền quy định hồ sơ xếp hạng di tích”;</p>	Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch đề nghị bảo lưu, lý do: Luật chỉ quy định thẩm quyền xếp hạng di tích các cấp. Quy trình xếp hạng sẽ được quy định chi tiết tại các văn bản hướng dẫn thi hành luật
		<p>- Tại Khoản 2, Điều 57 (trang 13). Phân loại bảo tàng: Bổ sung điểm đ, Khoản 1 quy định cụ thể hơn về bảo tàng cấp tỉnh, Đề nghị chỉnh sửa thành “Bổ sung điểm đ, Khoản 2 quy định cụ thể hơn về bảo tàng cấp tỉnh”.</p>	Tiếp thu (sai lỗi kỹ thuật)

24	TP. Hồ Chí Minh	<p>Tại Khoản 8 Điều 3 có nêu nội dung bổ sung khái niệm: “Địa điểm có ý nghĩa văn hóa”, “Bảo vệ và quản lý địa điểm có ý nghĩa văn hóa”.</p> <p>Như vậy, cần xác định “Địa điểm có ý nghĩa văn hóa” có phải là đối tượng được quy định bởi Luật Di sản văn hóa hay không. Các đối tượng là “Địa điểm có ý nghĩa văn hóa” trên thực tế có quá rộng lớn hay không.</p>	Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch tiếp thu, bỏ quy định này trong dự thảo Đề cương
		<p>Đề nghị bổ sung khái niệm “hiện vật thuộc di tích” vào Điều 3, để từ đó có thêm cơ sở thực hiện liên quan Điều 32 về “Tiếp nhận hiện vật vào di tích”.</p>	Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch tiếp thu ý kiến, trong quá trình soạn thảo Luật sẽ xem xét khái niệm này
		<p>Tại Khoản 1 Điều 8: đề nghị không sửa cụm từ “di tích lịch sử - văn hóa, danh lam thắng cảnh” thành cụm từ “DSVH”.</p>	Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch đề nghị bảo lưu, lý do: Điều 8 dự thảo Luật quy định chung cho di sản văn hóa, không quy định riêng cho di sản văn hóa vật thể.
		<p>- Tại Điểm đ Mục 1 Điều 26: đề nghị bỏ cụm từ “các khía cạnh”.</p>	Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch tiếp thu ý kiến, trong quá trình soạn thảo Luật sẽ xem xét khái niệm này
		<p>Tại Điều 32: Khoản 1 và Khoản 2 cần làm rõ “hiện vật” được quy định tại điều này cụ thể là những loại nào; Khoản 2: đề nghị sửa câu “Bổ sung quy định về nguyên tắc, quy</p>	Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch đề nghị bảo lưu, lý do: đã có tại điểm a, khoản 1, điều 14, Nghị định số

		trình, thủ tục... loại bỏ hiện vật ra khỏi di tích” thành “Bổ sung quy định về nguyên tắc, quy trình, thủ tục... loại bỏ hoặc đưa hiện vật ra khỏi di tích”.	98/2010/NĐ-CP ngày 21/9/2010 của Chính phủ.
25	Vĩnh Long	- Đề nghị không bổ sung cụm từ “di sản tư liệu” vào khoản 2, điều 1. Bởi vì DSVH bao gồm di sản vật thể, DSVH phi vật thể là đã đầy đủ. Di sản tư liệu chỉ là một bộ phận cấu thành của di sản vật thể, vì di sản tư liệu là tài sản trí tuệ được lưu lại trên một vật mang tin.	Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch đề nghị bảo lưu, lý do: theo quy định của UNESCO di sản tư liệu không phải là di sản vật thể. Theo đó, “Di sản tư liệu là tài sản trí tuệ của một cộng đồng, một nền văn hóa, một quốc gia, khu vực hoặc thế giới; được lưu lại có chủ đích trên một vật mang tin có thể bảo quản và di chuyển/chia sẻ được; có giá trị về lịch sử, văn hóa, khoa học và các lĩnh vực khác; được cơ quan, tổ chức hay cá nhân lưu giữ, bảo vệ và phát huy giá trị.”
		- Đề nghị các điều khoản sửa đổi, bổ sung hoặc gộp lại cần cụ thể thêm của Luật Di sản nào, bởi vì Luật Di sản văn hóa (sửa đổi) hiện tại là tiếp nối 2 văn bản Luật Di sản văn hóa 2001 và Luật Di sản văn hóa (sửa đổi) 2009.	Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch đã rà soát, đảm bảo nguyên tắc không chồng chéo, trùng lặp các nội dung
		- Đề nghị gộp Điều 9 Luật Di sản văn hóa 2001 vào điều 5 hoặc điều 6 của Luật Di sản văn hóa (sửa đổi) sẽ phù hợp hơn.	Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch đề nghị bảo lưu, lý do: Điều 5 Luật Di sản văn hóa quy định về quyền sở

			hữu, Điều 9 quy định về chính sách đối với di sản văn hóa, do đó nên quy định tách thành các điều khác nhau để dễ dàng trong việc triển khai thực hiện
		- Ở điều 87: đề nghị điều chỉnh lại năm 202 và nghiên cứu lại nội dung Những quy định trước đây trái với luật này đều bãi bỏ, điều chỉnh câu từ đúng quy định Luật ban hành văn bản quy phạm pháp luật.	Tiếp thu ý kiến
26	Vĩnh Phúc	- Điều 14, Chương III (trang 4) sửa thành: Việc kiểm kê và ghi danh đưa vào danh mục DSVH phi vật thể quốc gia, đảm bảo sự thống nhất với quy định chi tiết tại các Khoản 1, Khoản 2, Khoản 3 Điều này (như quy định tại Điều 51, Chương V đối với loại hình di sản tư liệu).	Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch đề nghị bảo lưu, lý do: Điều này quy định việc kiểm kê Di sản văn hóa phi vật thể và quy định về Danh mục quốc gia Di sản văn hóa phi vật thể chứ không chỉ quy định quy trình ghi danh.
		+ Khoản 2, Điều 16 sửa thành: di sản văn hóa phi vật thể sau khi được đưa vào Danh mục quốc gia văn hóa phi vật thể và các hình thức ghi danh của UNESCO phải ...	Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch đề nghị bảo lưu, lý do: Cách nói “đưa vào Danh mục quốc gia và các Danh sách của UNESCO” là hợp lý, đảm bảo sự nhất quán (đưa đối tượng Danh mục – Danh sách lên trước)
		+ Điều 58. Nhiệm vụ của Bảo tàng (thiết chế văn hóa gắn với chức năng giáo dục truyền thống lịch sử).	Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch đề nghị bảo lưu, lý do: Điều 58 của dự thảo Đề cương đã bổ sung quy định

			cụ thể về nhiệm vụ giáo dục cho bảo tàng.
		- Bổ sung quy định cụ thể về nhiệm vụ giáo dục và phát triển công nghệ số, ứng dụng nền tảng Bảo tàng số chuyên nghiệp, khoa học trong hệ thống bảo tàng cấp tỉnh, bảo tàng cấp quốc gia.	Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch đề nghị bảo lưu, lý do: Điều 58 của dự thảo Đề cương đã bổ sung quy định cụ thể về nhiệm vụ giáo dục cho bảo tàng. Điều 3 của Đề cương Bảo tàng là một thiết chế được giao nhiệm vụ nghiên cứu, sưu tầm, bảo quản lâu dài các di sản văn hóa với mục đích trưng bày, giáo dục và giới thiệu di sản văn hóa. Trưng bày giới thiệu di sản văn hóa trên không gian số là một trong những giải pháp hiệu quả nhằm phát huy giá trị di sản văn hóa. Do vậy, việc trưng bày trên không gian số chỉ là một trong các hoạt động của bảo tàng.
		- Khoản 3, Điều 67 (trang 15) sửa thành: Ứng dụng khoa học công nghệ trong việc thực hiện chuyển đổi số, xây dựng cơ sở dữ liệu quốc gia và ứng dụng nền tảng số hóa về DSVH.	Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch đã tiếp thu và chỉnh sửa tại Điều 65 dự thảo Đề cương Luật
III	CÁC ĐƠN VỊ THUỘC BỘ		

1	Vụ Thi đua, Khen thưởng	<p>Theo quy định tại Điều 67 Luật Thi đua, Khen thưởng số 06/2022/QH15 ngày 15 tháng 6 năm 2022 của Quốc hội, không có hình thức truy tặng đối với danh hiệu “Nghệ nhân nhân dân”, “Nghệ nhân ưu tú” vì vậy trong Điều 24 Đề cương Luật Di sản văn hóa (sửa đổi) quy định về chính sách tôn vinh và đãi ngộ nghệ nhân đề nghị chỉnh sửa điểm a khoản 1 là: “a) Tặng, truy tặng Huân chương; tặng danh hiệu vinh dự Nhà nước và thực hiện các hình thức tôn vinh khác;” để phù hợp với quy định của Luật Thi đua, Khen thưởng.</p>	Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch tiếp thu, bỏ quy định truy tặng
2	Bảo tàng Mỹ thuật Việt Nam	<p>- Về bổ sung “nhiệm vụ giáo dục” trong bảo tàng: cần làm rõ “giáo dục” trong bảo tàng khác với giáo dục trong nhà trường, làm rõ trong phần giải thích từ ngữ. Căn cứ vào chức năng, nhiệm vụ, chuyên ngành mà “nhiệm vụ giáo dục” của bảo tàng được xây dựng phù hợp.</p>	Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch đề nghị bảo lưu, lý do: Nội dung giáo dục di sản văn hóa trong bảo tàng đã được giải thích rõ trong báo cáo đánh giá tác động và Dự thảo Tờ trình
		<p>- Tại Điều 44: “1. Bỏ hình thức “triển lãm” để tránh chồng chéo với quy định của pháp luật về mỹ thuật, nhiếp ảnh, triển lãm;” Vậy khi các bảo tàng mang hiện vật đi trưng bày bên ngoài trụ sở có phải tuân thủ quy định pháp luật về triển lãm?</p>	Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch đề nghị bảo lưu, lý do: tại khoản 1, Điều 44 của Đề cương đã điều chỉnh không còn hình thức triển lãm

3	Viện Văn hóa nghệ thuật Quốc gia Việt Nam	- Điều 5: Nên gộp điều 3 và điều 4 vào cùng nội dung về chính sách dành cho di sản tư liệu.	Điều 5. Bảo lưu. Giải trình như trên
		Bổ sung nội dung về chính sách dành cho DSVH phi vật thể (nhấn mạnh chính sách dành cho các DSVH phi vật thể do UNESCO ghi danh và cần bảo vệ khẩn cấp)	Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch đề nghị bảo lưu, lý do: Nội dung này sẽ được đưa vào văn bản quy định chi tiết và hướng dẫn thi hành Luật
		- Chương III từ điều 12 đến điều 25, chưa có nội dung từ ngữ thể hiện mối quan hệ giữa DSVH vật thể và DSVH phi vật thể, chưa có nội dung phát triển bền vững và hội nhập.	Mối quan hệ giữa di sản văn hóa vật thể và phi vật thể là vấn đề mới, vì vậy Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch sẽ nghiên cứu, xem xét trong quá trình soạn thảo Luật. Do dự thảo Đề cương chưa quy định chi tiết từng điều khoản, khi quy định cụ thể các nội dung về phát triển bền vững, hội nhập sẽ được nhận diện trong từng điều, khoản có liên quan
		- Điều 21, ý thứ 3, bổ sung nội dung: quảng bá giá trị sản phẩm trong và ngoài nước.	Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch tiếp thu
		- Trong nội dung dự thảo vẫn chưa có nội dung đề cập đến danh nhân văn hóa. Thực tế Việt Nam là thành viên của tổ chức UNESCO và việc ghi danh 6 danh nhân văn hóa của Việt Nam – được các nước thành viên đồng tổ chức năm sinh/năm mất (chu kỳ chẵn 50 năm) cũng đặt ra vấn đề quản lý	- Đã giải trình

		<p>một cách cụ thể. Do chưa có quy định trong Luật Di sản văn hóa nên các danh nhân sau khi được UNESCO ghi danh, công tác tuyên truyền, kỷ niệm, thực hiện cam kết diễn ra chưa được quản lý chặt chẽ. Nếu các nghệ nhân được tôn vinh, có chính sách cụ thể thì ở tầm cao, các danh nhân – là đại diện cho văn hiến/hiền tài nguyên khí quốc gia rất cần trở thành đối tượng quan tâm ở phương diện chính sách. Tôn vinh danh nhân văn hóa cũng chính là tôn vinh, bảo vệ và phát huy DSVH.</p>	
4	Trường Đại học Văn hóa Hà Nội	<p>Về thể thức văn bản</p> <ul style="list-style-type: none"> - Không nên viết tắt “BVHTTDL” ở điều 34, 35 (tr.9), “PVT”, “DI SẢN TƯ LIỆU” tại điều 66 (tr.15), “DSVHPVT” ở các điều 25 (tr.7) và khoản 2, điều 72 (tr.16). - Viết chính xác, đầy đủ tên các cơ quan Bộ ở khoản 3, 4, 5 điều 68 (tr.15). - Rà soát, chỉnh sửa lại lỗi kỹ thuật trong toàn văn bản. 	Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch tiếp thu
		<p>Về Nội dung</p> <ul style="list-style-type: none"> - Điều 3 Giải thích các từ ngữ: + Một số thuật ngữ được bổ sung là: Cộng đồng, Nghệ nhân, Người thực hành, Thực hành. Tuy nhiên, chúng tôi nhận thấy những khái niệm này đang bị trùng lặp khi giải 	Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch đề nghị bảo lưu, lý do: các khái niệm đã được quy định trong đề cương

	thích nội hàm (ví như Cộng đồng, Người thực hành, Thực hành...)	
	+ Nên bổ sung khái niệm “Đối tượng kiểm kê di tích”, bởi đối tượng này được nhắc tới rất nhiều trong các điều của Luật.	Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch tiếp thu, bổ sung Điều 3 dự thảo Đề cương Luật
	+Tại Khoản 6: hiện tại bổ sung thêm cụm từ “Giáo dục” vào khái niệm bảo tàng. Tuy nhiên, ICOM mới thông qua định nghĩa mới về bảo tàng (tháng 8/2022), vì vậy cần tham khảo định nghĩa mới này để từ đó đưa ra khái niệm về bảo tàng trong Luật Di sản văn hoá, đảm bảo tính cập nhật với xu thế bảo tàng học thế giới.	Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch đề nghị bảo lưu, lý do: Nội dung cụ thể khái niệm “bảo tàng” sẽ được nghiên cứu, đề xuất trong quá trình dự thảo Luật và sẽ tham khảo các thuật ngữ “Bảo tàng” của Hiệp hội bảo tàng quốc tế và các Hướng dẫn, Khuyến nghị của UNESCO.
	- Điều 8, Khoản 4 (tr.3) nên bổ sung thêm: Mua bán, trao đổi, làm giả, vận chuyển trái phép, di vật, cổ vật...;	Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch đề nghị bảo lưu, lý do: hiện vật ở đây là hiện vật gốc
	- Luật đã quy định hệ thống bảo tàng Việt Nam bao gồm: bảo tàng công lập và ngoài công lập, do vậy tại Điều 10 nên thống nhất cách gọi này, không nên sử dụng tên gọi khác.	Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch đề nghị bảo lưu, lý do:
	V - Điều 17 (điều 21 Luật Di sản văn hóa hiện hành): đã nêu ra nhiều biện pháp bảo vệ và phát triển tiếng nói, chữ viết của các dân tộc Việt Nam. Nội dung này nên bổ sung việc: Nghiên cứu xuất bản sách về	Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch đề nghị bảo lưu, lý do: Luật Di sản văn hóa không quy định chi tiết

		ngôn ngữ của các dân tộc, đảm bảo việc lưu giữ và truyền dạy lâu dài.	
		- Điều 55 Bản sao tư liệu: Nên bổ sung cụm từ “Việc làm bản sao tư liệu phải đảm bảo các điều kiện sau:” trước khi vào các nội dung cụ thể.	Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch đã tiếp thu ý kiến và bổ sung tại Điều 55 dự thảo Đề cương Luật
IV	CÁC BẢO TÀNG/BAN QUẢN LÝ DI TÍCH		
1	Bảo tàng Thiên nhiên Việt Nam	Điều 3: - Mục 1: Đề nghị bổ sung cụm từ “DSVH vật thể”.	
		- Mục 3: Đề nghị bổ sung cụm từ (thế giới, quốc gia); Mẫu vật, hiện vật thiên nhiên.	Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch đề nghị bảo lưu, lý do: Khái niệm di vật, cổ vật, bảo vật quốc gia đã bao gồm di vật, mẫu vật thiên nhiên.
		Trang 8: - Mục 1. DI TÍCH LỊCH SỬ -VĂN HÓA, DANH LAM THẮNG CẢNH, đề nghị bổ sung cụm từ “tài nguyên thiên nhiên” đi kèm với “danh lam thắng cảnh”.	Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch đề nghị bảo lưu, lý do: cụm từ “tài nguyên thiên nhiên” chưa được công nhận là di sản văn hóa vật thể trong Luật Di sản văn hóa

		Điều 27. đề nghị bổ sung cụm từ “tài nguyên thiên nhiên” đi kèm với “danh lam thắng cảnh”.	Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch đề nghị bảo lưu, lý do: cụm từ “tài nguyên thiên nhiên” chưa được công nhận là di sản văn hóa vật thể trong Luật Di sản văn hóa
		Điều 45 (trang 11): Đề nghị bổ sung cụm từ “mẫu vật, hiện vật” vào câu (Đưa di vật, mẫu vật, hiện vật, cổ vật có nguồn gốc Việt Nam từ nước ngoài nước)	Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch đề nghị bảo lưu, lý do: Khái niệm di vật, cổ vật, bảo vật quốc gia đã bao gồm di vật, mẫu vật thiên nhiên.
		Điều 46(trang 11). Đề nghị bổ sung cụm từ “mẫu vật, hiện vật” vào câu (Xử lý di vật, mẫu vật, hiện vật, cổ vật bảo vật quốc gia tịch thu được do tìm kiếm, mua bán, vận chuyển, xuất khẩu, nhập khẩu trái phép.	Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch đề nghị bảo lưu, lý do: Khái niệm di vật, cổ vật, bảo vật quốc gia đã bao gồm di vật, mẫu vật thiên nhiên.
2	Bảo tàng Lịch sử quân sự Việt Nam	- Điều 3. Giải thích từ ngữ: Đề nghị bổ sung khái niệm “Công nghiệp văn hóa”.	Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch đề nghị bảo lưu, lý do: khái niệm này không thuộc Luật Di sản văn hóa
		- Điều 33. Trách nhiệm quản lý, sử dụng di tích, đối tượng kiểm kê di tích: đề nghị bổ sung văn bản hướng dẫn “quy định về việc quản lý, sử dụng nguồn thu công đức tại di tích”.	Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch đề nghị bảo lưu, lý do: Chính phủ đã giao Bộ Tài chính ban hành quy định liên quan
		- Điều 57. Phân loại bảo tàng: khoản 1, khoản 2: đề nghị làm rõ bổ sung quy định,	Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch đề nghị bảo lưu, lý do: đã có trong dự thảo

		<p>tiêu chuẩn đối với bảo tàng quốc gia, bảo tàng cấp tỉnh.</p> <p>- Điều 63. Bảo vệ và phát huy giá trị DSVH có trong nhà truyền thống, nhà lưu niệm: đề nghị bổ sung “quy định, tiêu chuẩn hoạt động của Phòng, Nhà truyền thống”.</p>	<p>Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch đề nghị bảo lưu, lý do: Thiết chế Phòng, Nhà Truyền thống không thuộc phạm vi điều chỉnh của Luật Di sản văn hóa.</p> <p>Đối với di sản văn trong nhà truyền thống, nhà lưu niệm, được quy định tại Điều 52, Luật Di sản văn hóa: “Di sản văn hóa có trong nhà truyền thống, nhà lưu niệm phải được bảo vệ và phát huy giá trị theo quy định của Luật này.”</p>
3	Khu Bảo tồn Thiên nhiên – Văn hóa Đồng Nai	+ Trong Điều 3 Giải thích từ ngữ: Đề nghị bổ sung các thuật ngữ và khái niệm: Tài nguyên di sản, tư liệu hóa, số hóa,...	Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch đề nghị bảo lưu, lý do: (giải trình ở trên)
		+ Đề nghị bổ sung khái niệm “di sản thiên nhiên” cần xem xét theo Điều 20 Luật Bảo vệ môi trường và Điều 19 Nghị định 08/2022/NĐ-CP về quy định chi tiết một số điều của Luật Bảo vệ môi trường. Cần giải thích điểm chung và khác biệt giữa “di sản thiên nhiên” và “danh lam thắng cảnh”.	Đã giải trình tại ý kiến của Bộ Tài nguyên môi trường
		+ Đề nghị bổ sung quy định về định mức biên chế lực lượng quản lý, bảo vệ đối với từng cấp DSVH.	Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch đề nghị bảo lưu, lý do: định mức biên chế lực lượng quản lý, bảo vệ đối với

			từng cấp di sản văn hóa sẽ được quy định tại văn bản hướng dẫn thi hành luật
		+ Đề nghị bổ sung quy định về phân cấp quản lý phù hợp, tránh chồng chéo về chức năng và nhiệm vụ trong công tác bảo vệ di sản và bảo vệ môi trường rừng, tài nguyên rừng.	Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch đề nghị bảo lưu, lý do: dự thảo Đề cương không quy định bảo vệ môi trường rừng, tài nguyên rừng là di sản văn hóa.
4	Ban Quản lý Di tích Văn hóa Óc Eo	<p>1. Trong lĩnh vực di tích</p> <p>Cần có quy định tạo điều kiện thuận lợi hơn cho việc xếp hạng di tích, đặc biệt là di tích khảo cổ. Vì các di tích khảo cổ thường bị vùi lấp dưới lòng đất, thời điểm lập hồ sơ đề nghị xếp hạng phụ thuộc vào kết quả khảo sát và khai quật khảo cổ học tại thời điểm đó. Qua quá trình bảo tồn và phát huy, phát hiện thêm nhiều di tích mới có giá trị tương đương với các di tích đã xếp hạng. Chẳng hạn như ở Khu di tích khảo cổ Óc Eo – Ba Thê (An Giang), hồ sơ xếp hạng di tích cấp quốc gia đặc biệt năm 2012 có các di tích Gò Cây Thị A&B, Linh Sơn Nam, Tượng Phật và 02 bia đá ở Chùa Linh Sơn. Nhưng các di tích như Gò Sáu Thuận, Linh Sơn Bắc, Gò Út Trạnh, Gò Giồng Cát, Gò Óc Eo – là những di tích quan trọng mới phát hiện sau này nhưng chưa được xếp hạng. Cho</p>	Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch đề nghị bảo lưu, lý do: Luật đã quy định loại hình và tiêu chí xếp hạng đối với từng loại hình di tích để đảm bảo thuận lợi cho việc xếp hạng di tích trong đó có Khu di tích khảo cổ Óc Eo – Ba Thê

		nên chúng tôi đề nghị, có cơ chế thuận lợi để bổ sung các di tích nêu trên vào danh mục các di tích được xếp hạng trong khu di tích đặc biệt Óc Eo – Ba Thê.	
		<p>2. Trong lĩnh vực Bảo tàng</p> <p>Đề nghị có cơ chế rộng hơn cho việc thành lập Bảo tàng nằm trong Ban quản lý Di tích đối với Di tích đã được xếp hạng di tích quốc gia đặc biệt. Thực hiện điều này sẽ đáp ứng được nhu cầu thực tiễn của các di tích khảo cổ như Khu di tích Óc Eo - Ba Thê (An Giang) (Khu di tích khảo cổ Óc Eo – Ba Thê hiện nay đang được nghiên cứu, lập hồ sơ trình UNESCO công nhận Di sản thế giới). Theo một số quy định của Công ước 1970 của UNESCO và Công ước về DSVH và thiên nhiên thế giới quy định: Tài sản văn hóa (di tích và di vật của di sản đó) là bất động sản, nhưng nếu đã di chuyển đi nơi khác lại trở thành động sản thì không được ghi danh. Nhà trưng bày Văn hóa Óc Eo hiện nay có hình thức hoạt động hạn chế, chưa đáp ứng được quy mô của di sản.</p>	Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch sẽ nghiên cứu và tiếp thu, đề xuất trong quá trình xây dựng Luật, quy định vào nhóm bảo tàng cấp tỉnh
5	Bảo tàng Quân đoàn 2	Điều 4 của Luật Di sản nên bổ sung thêm khái niệm “Hiện vật Bảo tàng”. Lí do: Hiện vật bảo tàng hội tụ đầy đủ giá trị về lịch sử,	Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch tiếp thu, đề xuất Bổ sung tại khoản 7 Điều 3 trong dự thảo Luật

		văn hóa, khoa học. Thậm chí, khi đầy đủ tiêu chí sẽ trở thành Bảo vật Quốc gia.	
V	CÁC CHUYÊN GIA		
1	PGS.TS. Đinh Quang Hải	<ul style="list-style-type: none"> - Trang 4: Điều 13, mục 5, sửa lỗi chính tả “Phục hồi” thành “phục hồi”; - Trang 5: Điều 16, mục 2, sửa lại câu”...có chế độ báo cáo định kỳ mỗi năm hai” - Trang 6: Điều 17: Bổ sung thêm dấu phẩy trong câu: “...tiếng nói, chữ viết” - Trang 15: Điều 21, bổ sung câu “sản phẩm và...” - Cần xem lại một số câu có nên viết tắt trong Luật hay không như: Phi vật thể (trang 15); Di sản tư liệu (trang 15); Di sản Văn hóa phi vật thể (trang 16). <p>Bộ Văn hóa Thể thao và Du lịch : chỗ viết tắt, chỗ không viết tắt.</p>	Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch tiếp thu
2	TS. Lê Thị Minh Lý	<p>Cần thận trọng với những đề xuất quá chi tiết mà chúng ta chưa có đủ cơ sở nghiên cứu để xác định. Ví dụ về di sản tư liệu chưa thể có cơ sở khoa học, thực tiễn để xây dựng các điều khoản chi tiết như đối với di sản văn hoá vật thể và phi vật thể. Cho đến nay</p>	Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch đề nghị bảo lưu, lý do: khi xây dựng Luật Di sản văn hóa năm 2001, Việt Nam đã đưa lĩnh vực di sản văn hóa phi vật thể vào Luật để quy định mặc dù chưa có Công ước bảo vệ và phát

		<p>UNESCO chưa ra được Công ước về loại hình di sản này mà vẫn đang trong quá trình nghiên cứu thử nghiệm ở dạng Chương trình. Điều này tương tự như ở Chương trình Kiệt tác đối với di sản văn hoá truyền khẩu và phi vật thể của nhân loại trước khi Công ước 2003 ra đời. Đưa di sản tư liệu vào nội hàm của di sản văn hoá là cần thiết song ở mức độ như thế nào để nhận diện được, xác định phạm vi và biện pháp bảo vệ lại cần có quá trình nghiên cứu và thử nghiệm thêm. Nếu đủ điều kiện thì UNESCO đã không để chương trình kéo dài từ những năm 90 đến nay mà chưa thể đưa ra 1 công ước về nó?</p>	<p>huy di sản văn hóa phi vật thể và năm 2003 Nhã nhạc cung đình Huế mới được ghi danh – là di sản đầu tiên được ghi danh. Trong khi đó, hiện nay Việt Nam đã có 07 di sản tư liệu được ghi danh khu vực và thế giới, Hướng dẫn của UNESCO về bảo vệ Di sản tư liệu đã được đưa lên Khuyến nghị năm 2017 và đang trong quá trình hoàn thiện đề nghị ban hành Công ước, đồng thời, Việt Nam cần phải hoàn thiện hành lang pháp lý cho lĩnh vực này sau 15 năm tham gia là thành viên của Chương trình Ký ức thế giới.</p>
		<p>- Một số vấn đề cụ thể về di sản văn hoá phi vật thể cũng cần thận trọng. Ví dụ: Sửa đoạn “có giá trị lịch sử, văn hóa, khoa học” bằng “có giá trị văn hóa, khoa học, được trao truyền từ đời này qua đời khác”. Không đơn giản để bớt tính từ “lịch sử” vốn đã có ở trong định nghĩa di sản văn hoá (điều 1). Điều này nó làm cho các khái niệm của chúng ta không nhất quán và việc thay đổi đó chắc gì đã tốt hơn?</p>	<p>Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch đề nghị bảo lưu, lý do: để tránh sự hiểu lầm về giá trị lịch sử đối với loại hình di sản văn hóa phi vật thể. Giá trị lịch sử của di sản văn hóa phi vật thể được thể hiện ở sự trao truyền có chọn lọc, kế thừa qua nhiều thế hệ, không nằm ở giá trị lịch đại mang tính thời gian.</p>

3	GS.TS. Từ Thị Loan	<p>- Điều 3. Giải thích từ ngữ (tr. 1) có nói “Sửa khái niệm về ”DSVH phi vật thể” tại khoản 1 theo hướng: - Khích lệ sự tôn trọng đối với sự đa dạng văn hóa và tính sáng tạo của con người; yêu cầu sự tôn trọng lẫn nhau giữa các cộng đồng, các nhóm người và cá nhân, và về phát triển bền vững, v.v...”. Vì ở đây chưa đưa ra khái niệm cụ thể, nhưng liên quan đến Điều 12 (tôi sẽ nói kỹ ở dưới), tôi thấy chúng ta cần bám sát hơn với khái niệm “DSVH phi vật thể” theo Công ước 2003 của UNESCO. Đây là cơ hội để chúng ta chỉnh sửa sự không tương thích này - là điều chúng ta đã bỏ lỡ khi sửa đổi, bổ sung Luật Di sản văn hóa vào năm 2009. Cũng cần xem lại có nên sử dụng khái niệm “giá trị khoa học” của DSVHPVT không?</p> <p>- Từ cách phân loại như trên, các Điều 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23 về các biện pháp bảo vệ và phát huy cũng cần được xem xét lại cho phù hợp và khoa học hơn.</p> <p>- Mục <u>B</u>ổ sung thuật ngữ (tr. 2): Các thuật ngữ “Người thực hành”, “Thực hành”, “Kiểm kê” không quan trọng, mà ở đây quan trọng là các khái niệm “Người thực</p>	Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch đề nghị bảo lưu, lý do: ý kiến góp ý đã thể hiện trong Đề cương Luật
---	--------------------	---	--

		<p>hành di sản”, “Thực hành di sản”; “Kiểm kê di sản”.</p>	
		<p>Tại Điều 12 (tr. 4), dự thảo Đề cương chia DSVH phi vật thể thành 7 loại hình: 1. Tiếng nói, chữ viết; 2. Ngữ văn dân gian; 3. Nghệ thuật trình diễn dân gian; 4. Tập quán xã hội và tín ngưỡng; 5. Lễ hội truyền thống; 6. Nghề thủ công truyền thống; 7. Tri thức dân gian.</p> <p>Tôi thấy nên bám sát hơn với cách phân loại của UNESCO, gồm 5 loại hình:</p> <p>(a) các truyền thống và biểu đạt truyền khẩu, trong đó ngôn ngữ là phương tiện của DSVH phi vật thể;</p> <p>(b) nghệ thuật trình diễn;</p> <p>(c) tập quán xã hội, tín ngưỡng và các lễ hội;</p> <p>(d) tri thức và tập quán liên quan đến tự nhiên và vũ trụ;</p> <p>(e) nghề thủ công truyền thống.</p> <p>Hoặc ít ra cũng nên ghép hai loại hình 1 và 2 lại làm một, thành: Tiếng nói, chữ viết, ngữ văn dân gian, vì 2 loại hình này liên quan mật thiết với nhau: ngữ văn dân gian chỉ tồn tại khi gắn với tiếng nói, chữ viết và ngược lại.</p>	<p>Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch đề nghị bảo lưu, lý do: do đặc thù lịch sử và văn hóa mỗi quốc gia khác nhau, các phân loại của Việt Nam phù hợp với điều kiện lịch sử, văn hóa và dân tộc của Việt Nam. Bên cạnh đó, thì UNESCO tôn trọng cách phân loại của mỗi quốc gia và không phải quốc gia nào cũng phân loại 5 loại hình theo Công ước 2003.</p> <p>(Tập Các hình thức di sản văn hóa phi vật thể, Bộ KIT di sản văn hóa phi vật thể của UNESCO: “Các Quốc gia thành viên có thể sử dụng các hệ thống phân chia loại hình di sản khác nhau. Có nhiều cách phân loại khác nhau. Một số quốc gia xác định các loại hình theo cách riêng của họ, còn một số khác bám khá sát theo các hình thức do Công ước đặt ra nhưng với tên gọi khác. Các Quốc gia thành viên cũng có thể bổ sung các hình thức hay các tiểu phạm trù mới cho các hình thức đã có).</p>

		<p>Tương tự nên ghép hai loại hình 4 và 5 làm một, thành: Tập quán xã hội, tín ngưỡng và lễ hội truyền thống, bởi lễ hội truyền thống gắn bó mật thiết với tín ngưỡng. Không thể nói đến lễ hội truyền thống mà không nói đến tín ngưỡng và ngược lại.</p> <p>Cách phân loại như vậy sẽ khoa học hơn và tương thích hơn với Công ước 2003. Các địa phương cũng sẽ đỡ lúng túng khi làm công tác kiểm kê cũng như xây dựng hồ sơ đưa vào danh mục quốc gia DSVH phi vật thể và cao hơn là làm hồ sơ đệ trình UNESCO.</p>	
		<p>- Trong Điều 5. Chính sách bảo vệ và phát huy giá trị DSVH (tr. 2) có 4 chính sách thì 3 chính sách liên quan đến di sản tư liệu, 1 chính sách liên quan đến DSVH vật thể, mà không có chính sách nào dành cho DSVH phi vật thể.</p>	Tiếp thu.
		<p>- Điều 25. Nguyên tắc bảo vệ và phát huy giá trị DSVH phi vật thể có nêu:</p> <p>“Việc bảo vệ và phát huy giá trị DSVH phi vật thể tuân thủ các nguyên tắc sau đây:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Nguyên tắc thực hành di sản văn hoá phi vật thể, 2. Nguyên tắc truyền dạy DSVHPVT, 	Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch đề nghị bảo lưu, lý do: Đây là những nguyên tắc đặt ra đối với các hoạt động bảo vệ và phát huy giá trị di sản văn hóa phi vật thể chứ không phải là hoạt động bảo vệ và phát huy giá trị di sản.

		<p>3. Nguyên tắc kiểm kê DSVHPVT, 4. Nguyên tắc tiếp cận DSVHPVT, 5. Nguyên tắc tư liệu hoá DSVHPVT, 6. Nguyên tắc quảng bá và phát huy giá trị DSVHPVT”.</p> <p>Đây không phải là các nguyên tắc mà là các hoạt động bảo vệ và phát huy giá trị di sản, nên viết lại cho đúng là các nguyên tắc, đồng thời bám sát nội hàm hoạt động “bảo vệ” như quy định trong Công ước 2003:</p> <p>"Bảo vệ" là các biện pháp có mục tiêu đảm bảo khả năng tồn tại của DSVH phi vật thể, bao gồm việc nhận diện, tư liệu hoá, nghiên cứu, bảo tồn, bảo vệ, phát huy, củng cố, chuyển giao, đặc biệt là thông qua hình thức giáo dục chính thức hoặc phi chính thức cũng như việc phục hồi các phương diện khác nhau của loại hình di sản này.</p> <p>Chiều theo đó thì chúng ta còn thiếu các hoạt động giáo dục di sản, nghiên cứu, phục hồi..., đồng thời 1 số nguyên tắc lại khá là rộng và mông lung như: nguyên tắc tiếp cận DSVHPVT, nguyên tắc thực hành DSVHPVT...</p>	<p>Nguyên tắc tiếp cận và nguyên tắc thực hành di sản văn hóa phi vật thể là cần thiết để phù hợp nội dung Công ước 2003 về tiếp cận di sản và tôn trọng quyền văn hóa của cộng đồng, tránh thực hành sai lệch. Nguyên tắc này cũng đảm bảo phù hợp Nguyên tắc đạo đức về bảo vệ di sản văn hóa phi vật thể của UNESCO</p> <p>(Khoản ii, Điều 13 Công ước: đảm bảo sự tiếp cận với di sản văn hóa phi vật thể trên cơ sở tôn trọng các tập tục, quản lý việc tiếp cận với các phương diện cụ thể của loại hình di sản này và Điều 5 Nguyên tắc đạo đức đối với bảo vệ DSVHPVT: Những phong tục tập quán chi phối sự tiếp cận đối với di sản văn hóa phi vật thể cần được tôn trọng đầy đủ, ngay cả khi có sự hạn chế đối với sự tiếp cận của công chúng)</p> <p>(Điều 102 Chương IV Công ước 2003:</p> <p>102. Tất cả bên tham gia được khuyến khích đặc biệt thận trọng</p>
--	--	---	--

			<p><i>nhằm đảm bảo rằng các hoạt động nâng cao nhận thức sẽ không:</i></p> <p><i>làm biến đổi bối cảnh hoặc bản chất tự nhiên của các hình thức thể hiện và biểu đạt của di sản văn hóa phi vật thể có liên quan;</i></p> <p><i>gán cho các cộng đồng, nhóm người hoặc các cá nhân có liên quan rằng họ không tham gia vào đời sống đương đại, hoặc gây phương hại đến hình ảnh của họ dưới bất kỳ hình thức nào;</i></p> <p><i>góp phần vào việc biện hộ cho bất kỳ hình thức kỳ thị nào về chính trị, xã hội, sắc tộc, tôn giáo, ngôn ngữ hoặc giới tính;</i></p> <p><i>tạo điều kiện thuận lợi cho tham ô hoặc lạm dụng tri thức và các kỹ năng của các cộng đồng, nhóm người hoặc các cá nhân có liên quan;</i></p> <p><i>dẫn đến thương mại hóa quá mức hoặc du lịch không bền vững gây nguy cơ đối với di sản văn hóa phi vật thể có liên quan.).</i></p>
--	--	--	---